

NOVA BANKA AD BANJA LUKA

NAPOMENE UZ
FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU KOJA SE
ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2019. GODINE

1. OSNOVNE INFORMACIJE

Nova Banka a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: „Banka“) je osnovana u oktobru 1992. godine i upisana u sudski registar rješenjem Osnovnog suda u Bijeljini br. Fi-292/92, pod nazivom Eksim banka a.d. Bijeljina. Rješenjem Osnovnog suda u Bijeljini br. Fi-352/94 iz jula 1994. godine izvršena je promjena naziva Banke u Eksport-import Banka a.d. Bijeljina, dok je Rješenjem Osnovnog suda u Bijeljini br. Fi-598/99 od 17. juna 1999. godine izvršen upis promjene naziva Banke u Nova banka a.d. Bijeljina. Banka je u 2007. godini Rješenjem Osnovnog suda u Banjoj Luci promijenila sjedište i posluje pod nazivom Nova banka a.d. Banja Luka.

U decembru 2002. godine, Skupština Banke je donijela odluku o statusnoj promjeni pripajanja Agroprom Banke a.d. Banja Luka, a od 01. januara 2003. godine Agroprom Banka a.d. Banja Luka posluje u sastavu Banke.

U strukturi kapitala Banke u 2019. godini nije bilo značajnijih promjena. Na dan 31. decembra 2019. godine Banka je u vlasništvu većeg broja manjih akcionara i najveće učešće u akcionarskom kapitalu pojedinačno ima akcionar MG MIND d.o.o. Mrkonjić Grad sa 28,92% učešća.

Banka je registrovana u Republici Srpskoj za obavljanje svih bankarskih poslova: depozitne poslove, kreditne poslove, garancijske poslove, poslove sa efektivom, devizne i mjenjačke poslove, emisione i depo-poslove, poslove platnog prometa, poslove posredovanja u trgovini hartijama od vrijednosti, kupovinu i naplatu potraživanja i druge bankarske i finansijske poslove u skladu sa Zakonom o bankama Republike Srpske.

Sjedište Banke je u ulici Kralja Alfonsa XIII broj 37 A, Banja Luka.

Banka posluje preko Centrale sa sjedištem u Banjoj Luci i trinaest filijala koje su locirane u Bijeljini, Banjoj Luci, Istočnom Sarajevu, Zvorniku, Brčkom, Trebinju, Doboju, Sarajevu, Tuzli, Mostaru, Foči, Prijedoru i Mrkonjić Gradu i posebnog organizacionog dijela za trgovanje hartijama od vrijednosti – Broker Nova.

Poslovi Banke podijeljeni su po sektorima i samostalnim odjeljenjima.

Na dan 31. decembra 2019. godine Banka je imala 718 radnika (31. decembra 2018. godine: 703 radnika).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

2.1. Izjava o usaglašenosti

Priloženi finansijski izvještaji predstavljaju finansijske izvještaje Banke na dan i za godinu koja se završila na dan 31. decembra 2019. godine, i sastavljeni su u skladu sa važećim propisima Republike Srpske (RS) zasnovanim na Zakonu o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni Glasnik Republike Srpske“ br. 94/2015), Zakonu o bankama Republike Srpske („Službeni Glasnik Republike Srpske“ br. 4/2017, 19/2018, 54/2019), na način definisan Pravilnikom o sadržini i formi finansijskih izvještaja za banke i druge organizacije ("Službeni glasnik RS", broj 62/16), kao i Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca izvještaja o promjenama na kapitalu ("Službeni glasnik RS", broj 63/16) usvojenim od strane ministra finansija Republike Srpske.

2.2. Osnove vrednovanja i sastavljanja finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Banke su pripremljeni po načelu nabavne vrijednosti (istorijskog troška), izuzev ako nije drugačije naznačeno u računovodstvenim politikama u nastavku.

Istorijski trošak je generalno zasnovan na fer vrijednosti naknade plaćene u zamjenu za robu i usluge.

Fer vrijednost je cijena koju bi primili od prodaje imovine ili platili za prenos obaveza u uobičajenoj transakciji između tržišnih učesnika na dan vrednovanja, bez obzira da li je ta cijena direktno provjerljiva ili procijenjena korišćenjem drugih tehnika vrednovanja. Prilikom procjenjivanja fer vrijednosti imovine ili obaveza, Banka uzima u obzir one

karakteristike imovine ili obaveza koje bi uzeli u obzir i drugi učesnici na tržištu prilikom određivanja cijene imovine ili obaveza na datum vrednovanja.

Banka je prilikom sastavljanja bilansa tokova gotovine koristila direktni metod izvještavanja o tokovima gotovine.

2.2. Funkcionalna valuta i valuta prezentacija

Iznosi u priloženim finansijskim izvještajima su izraženi u hiljadama Konvertibilnih maraka (BAM), ako nije drugačije navedeno. Konvertibilna marka predstavlja funkcionalnu i zvaničnu izvještajnu valutu u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini.

2.4. Uticaj i primjena novih i revidiranih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje ("MSFI") i Međunarodnih računovodstvenih standarda ("MRS")

Priloženi finansijski izvještaji sastavljeni su uz primjenu Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS), odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI), koji su bili u primjeni na dan 31. decembra 2014. godine i na njima zasnovanim propisima o računovodstvu Republike Srpske i propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka i davalaca lizinga.

Naime, na osnovu odredbi Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske ("Službeni glasnik RS", broj 94/15), sva pravna lica sa sjedištem u Republici Srpskoj su u obavezi da u potpunosti primjenjuju MRS, odnosno MSFI, kao i Međunarodni standard finansijskog izvještavanja za male i srednje entitete ("MSFI for SMEs"), Međunarodne računovodstvene standarde za javni sektor ("IPSAS"), Međunarodne standarde vrednovanja ("IVS"), Međunarodne standarde za profesionalnu praksu interne revizije, Konceptualni okvir za finansijsko izvještavanje, Kodeks etike za profesionalne računovođe i prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Odbor za međunarodne računovodstvene standarde ("MRSB") i sva prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Međunarodna federacija računovođa ("IFAC").

U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, dana 4. oktobra 2017. godine Upravni odbor Saveza računovođa i revizora Republike Srpske („Savez RR RS”) je donio “Odluku o utvrđivanju i objavljivanju Konceptualnog okvira za finansijsko izvještavanje i osnovnih tekstova Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS), odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI).

Navedenom Odlukom utvrđuju se i objavljuju prevodi Standarda i tumačenja izdati od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde do 31. decembra 2014. godine, koji su objavljeni na web stranici Saveza RR RS, a koji se počinju primjenjivati u Republici Srpskoj za finansijske izvještaje koji se sastavljaju na dan 31. decembra 2018. godine.

Dodatno, Agencija za bankarstvo Republike Srpske (“ABRS”), kao regulator bankarskog tržišta Republike Srpske, je svojim dopisom prema Udruženju banaka Bosne i Hercegovine br 05-500-1572-3/17 od 16. oktobra 2017. godine, naložila primjenu od 1. januara 2018. godine dodatna tri Standarda koji još nisu prevedeni u Republici Srpskoj, niti objavljeni na web stranici Saveza RR RS:

- MSFI 9 “Finansijski instrumenti” (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018. godine),
- MSFI 15 “Prihodi od ugovora sa kupcima” (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018. godine),
- MSFI 16 “Lizing” (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019. godine).

2.4. Uticaj i primjena novih i revidiranih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje ("MSFI") i Međunarodnih računovodstvenih standarda ("MRS") (nastavak)

Novi standardi, nove izmjene i nova tumačenja postojećih Standarda koji su u primjeni za izvještajni period, ali nisu zvanično prevedeni i objavljeni u Republici Srpskoj

Na dan odobravanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći standardi i izmjene postojećih standarda, nova tumačenja i amandmani, bili su u primjeni:

- Izmjene IAS 40 "Investicione nekretnine" – Prenos investicionih nekretnina (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januar 2018. godine),
- Izmjene IFRS 2 „Plaćanja akcijama“ – Klasifikacija i mjerenje transakcija plaćanja akcijama (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018. godine),
- Izmjene IFRS 4 „Ugovori o osiguranju“ – Primjenom IFRS 9 "Finansijski instrumenti" sa IFRS 4 „Ugovori o osiguranju“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018. godine ili gdje se vrši prva primjena IFRS 9 "Finansijski instrumenti"),
- Izmjene IFRS 9 „Finansijski instrumenti“ – Karakteristike plaćanja unaprijed sa negativnim kompenzacijama (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Izmjene raznih Standarda "Unapređenja IFRS (period 2015 - 2017)" koja su rezultat godišnjeg unapređenja IFRS (IFRS 3, IFRS 11, IAS 12 i IAS 23) sa ciljem otklanjanja neusaglašenosti i usaglašavanja teksta (izmjene bi trebalo da se primjene za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Izmjene IAS 19 „Primanja zaposlenih“ – izmjene, smanjenje ili izmirenje planova naknada (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Izmjene IAS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“ – Dugoročni interesi u pridruženim entitetima i zajedničkim poduhvatima (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019. godine),
- IFRIC 23 „Neizvjesnost u tretmanu poreza na dobit“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019. godine),
- IFRIC 22 "Transakcije u stranim valutama i razmatranja pretplata" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018. godine),
- Izmjene raznih Standarda "Unaprijeđenja IFRS (period 2014. - 2016.)" koja su rezultat godišnjeg unaprijeđenja IFRS (IFRS 1, IFRS 12 i IFRS 28) sa ciljem otklanjanja neusaglašenosti i usaglašavanja teksta (izmjene IFRS 1 i IAS 28 bi trebalo da se primjene za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018. godine).

Rukovodstvo Banke je izabralo da ne usvoji nove standarde i nove izmjene postojećih standarda koji su u primjeni za izvještajni period, prije nego budu zvanično prevedeni i objavljeni u Republici Srpskoj.

Početna primjena novih i izmjena postojećih Standarda koji su u primjeni za tekući izvještajni period

MSFI 16 Leasing

Banka je u tekućoj godini primjenila MSFI 16, koji je na snazi od 1. januara 2019. godine. MSFI 16 zamjenjuje postojeći set međunarodnih računovodstvenih načela i tumačenja o lizingu, a posebno MRS 17.

MSFI 16 uvodi novu definiciju lizinga. Računovodstveni tretman lizing ugovora kod davaoca lizinga ostaje različit kod operativnog i finansijskog lizinga. Računovodstveni tretman lizinga kod korisnika lizinga je novim računovodstvenim standardom promijenjen i predviđa priznavanje sredstva za sve tipove lizinga. Sredstvo predstavlja pravo na korišćenje imovine koja je predmet lizinga dok se u isto vrijeme priznaje i obaveza za buduća plaćanja predviđena ugovorom o lizingu (lizing obaveza). Prilikom početnog priznavanja sredstvo (pravo na korišćenje) se mjeri na osnovu ugovorenih novčanih tokova iz ugovora o lizingu.

2.4. Uticaj i primjena novih i revidiranih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje ("MSFI") i Međunarodnih računovodstvenih standarda ("MRS") (nastavak)

Početna primjena novih i izmjena postojećih Standarda koji su u primjeni za tekući izvještajni period (nastavak)

MSFI 16 Leasing (nastavak)

Nakon početnog priznavanja, pravo na korišćenje se odmjerava na osnovu pravila postavljenih za sredstva definisanih prema MRS 16, MRS 38 ili MRS 40 i biće primjenjen model nabavne vrijednosti, umanjeno za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti, ili revalorizacioni model ili model fer vrijednosti, gdje je primjenjivo.

Banka je odlučila, kao što je dopušteno standardom, da ne primijeni odredbe MSFI 16 na kratkoročne zakupe (zakupi sa kraćim trajanjem od 12 mjeseci) i zakupe sredstava male vrijednosti.

U obračunu lizing obaveze i prava na korišćenje, Banka koristi diskontovanje budućih lizing plaćanja koristeći adekvatnu diskontnu stopu. S tim u vezi, buduću novčanu tokovi se utvrđuju na osnovu ugovornih odredbi bez PDV-a buduću da obaveza za plaćanje takvog poreza počinje u trenutku izdavanja fakture, a ne na dan početka ugovora o lizingu. Buduća lizing plaćanja se diskontuju po inkrementalnoj stopi pozajmljivanja.

Inkrementalna stopa zaduživanja je kamatna stopa koju bi najomprimac dobio kada bi se zadužio da u sličnom roku, uz slične garantne uslove, pozajmi sredstva neophodna za nabavku sredstva slične vrijednosti kao sredstvo sa pravom korišćenja, u sličnom ekonomskom okruženju.

Za utvrđivanje metodologije diskontne stope (za potrebe standarda MSFI 16 – „inkrementalne stope“), Banka je koristila metodologiju za formiranje, računanje i objavljivanje krive prinosa Republike Srbije.

Prilikom određivanja lizing perioda, neophodno je uzeti u obzir period bez mogućnosti otkaza u toku koga korisnik lizinga ima pravo na imovinu iz lizing ugovora, a potrebno je uzeti u obzir i potencijalne opcije za produženje ukoliko su one razumno sigurne. Konkretno, ukoliko je ugovorom definisano pravo korisnika lizinga da produži lizing ugovor nakon određenog broja godina, lizing period će biti definisan uzimajući u obzir faktore kao što su dužina prvog perioda, postojanje planova za prestanak korišćenja lizing imovine i drugih okolnosti koje ukazuju na razumnu sigurnost produženja ugovora.

Novi Standardi i izmjene postojećih Standarda koji su izdati, a nisu još uvijek u primjeni

Na dan odobravanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći Standardi i izmjene postojećih Standarda i nova tumačenja su bili izdati, ali nisu postali efektivni:

- IFRS 17 „Ugovori o osiguranju“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2021. godine),
- Izmjene IFRS 10 „Konsolidovani finansijski izvještaji“ i IAS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“ - Prodaja ili učešće u imovini između investitora i pridruženog entiteta ili zajedničkog poduhvata (datum stupanja na snagu odgođen na neodređeno vrijeme, dok istraživački projekat metoda kapitala bude ustanovljen),
- Izmjene IFRS 3 „Poslovne kombinacije“ – Definicija poslovanja (na snazi za poslovne kombinacije gde datum sticanja pada na dan ili nakon početka prvog godišnjeg perioda izvještavanja, koji počinje na dan ili nakon 1. januara 2020. godine, kao i za sticanje imovine na dan ili nakon dana početka tog perioda),
- Izmjene IAS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ i IAS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procena i greške“ – Definicija materijalnog značaja (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine),
- Izmjene Upućivanja na Konceptualni okvir u Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine).

2.4. Uticaj i primjena novih i revidiranih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje ("MSFI") i Međunarodnih računovodstvenih standarda ("MRS") (nastavak)

Novi Standardi i izmjene postojećih Standarda koji su izdati, a nisu još uvijek u primjeni (nastavak)

Politika rukovodstva Banke je da nove Standarde i izmjene postojećih Standarda usvoji i primjenjuje od momenta kada oni stupe na snagu i budu u primjeni. Rukovodstvo predviđa da usvajanje ovih novih Standarda i izmjena postojećih Standarda neće imati materijalan uticaj na finansijske izvještaje Banke u periodu inicijalne primjene.

2.5. Uporedne finansijske informacije

Zbog postizanja konzistentnosti prezentacije u tekućem izvještajnom periodu izvršene su određene reklasifikacije uporednih finansijskih informacija za 2018. godinu. Navedene reklasifikacije nemaju uticaja na neto rezultat, ukupnu aktivu i ukupni kapital Banke.

Uporedne podatke čine finansijski izvještaji Banke na dan 31. decembar 2018. godine i za godinu koja se završila na taj dan.

2.6. Stalnost poslovanja

Uprava Banke je procijenila sposobnost Banke da nastavi poslovanje u skladu sa "going concern" principom i zadovoljni su što Banka raspolaže sa resursima da nastavi poslovanja u doglednoj budućnosti. U toku 2019. godine Banka nije imala problema sa likvidnošću i sve svoje obaveze je izvršavala u predviđenim rokovima. Osim toga, rukovodstvo nije svjesno bilo kakve materijalne neizvjesnosti koje bi mogle da dovedu do značajne sumnje na sposobnost Banke da nastavi poslovanje. Zbog toga, finansijski izvještaji su izrađeni u skladu sa "going concern" principom.

Na dan 31. decembra 2019. godine Banka je imala koeficijent adekvatnosti kapitala od 15,16% i isti je obračunat bez uključene neto dobiti tekuće godine. Koeficijent adekvatnosti kapitala sa uključenom revidiranom neto dobiti tekuće godine će iznositi 16,15%.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1 Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspjeha primjenom metode efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa je stopa koja diskontuje buduće gotovinske isplate, ili primanja tokom očekivanog perioda trajanja finansijskog sredstva, ili obaveze, ili prema potrebi u kraćem vremenskom periodu na neto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva, ili finansijske obaveze. Prilikom obračuna efektivne kamatne stope, Banka procjenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorene uslove finansijskih instrumenata, ali ne uzimajući u obzir buduće kreditne gubitke koji mogu nastati.

Prihodi i rashodi od kamata, uključujući i zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu i kamatonosnu pasivu, evidentiraju se u bilansu uspjeha u periodu na koji se odnose u skladu sa načelom uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionih odnosa koji su definisani ugovorom Banke i komitenta.

Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve naknade i provizije koje su plaćene ili primljene, a koje su sastavni dio efektivne kamatne stope, transakcione troškove i sve druge premije ili diskonte.

Naknada za odobravanje kredita, koja čini dio efektivne kamatne stope, evidentira se u okviru prihoda od kamate, obračunava se i naplaćuje jednokratno unaprijed, razgraničava se i diskontuje tokom perioda trajanja kredita.

Priznavanje prihoda od kamata koje se odnose na neobezvrijeđene plasmane i čija je naplata izvjesna vrši se u potpunosti. Priznavanje prihoda od kamata na plasmane koji su klasifikovani kao sporni ili nenaplativi ili za koje je pokrenut postupak naplate kod suda, vrši se primjenom efektivne kamatne stope na neto vrijednost ovih plasmana. Banka nastavlja obračun kamate u cilju evidencije ukupnog potraživanja po osnovu kamata, ali ovako obračunata kamata ne utiče na prihode od kamata već se samo evidentira u vanbilansnoj evidenciji Banke.

3.2 Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi naknada i provizija, izuzev onih koje predstavljaju sastavni dio efektivne kamatne stope, nastali pružanjem, odnosno korišćenjem bankarskih usluga, priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda, odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su ostvareni, odnosno kada je usluga pružena.

Naknade i provizije uglavnom obuhvataju naknade od poslova unutrašnjeg i ino platnog prometa, kartičnog poslovanja, izdavanja garancija i akreditiva, davanja kredita (prijevremena otplata, monitoring), mjenjačkih poslova, usluga brokerskih i depozitnih poslova i drugih usluga koje Banka pruža.

Prihodi od naknada za odobravanje garancija i drugih potencijalnih obaveza razgraničavaju se saglasno periodu trajanja i priznaju u bilansu uspjeha srazmjerno vremenu trajanja.

3.3 Preračunavanje stranih valuta

Stavke uključene u finansijske izvještaje Banke evidentirane su u valuti primarnog ekonomskog okruženja (funkcionalnoj valuti). Finansijski izvještaji prikazani su u hiljadama BAM, koja je izvještajna i funkcionalna valuta Banke.

Transakcije u stranoj valuti preračunavaju se u BAM po zvaničnom srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine koji je važio na dan poslovne promjene. Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u BAM po srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine koji je važio na taj dan.

Pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom preračuna pozicija bilansa stanja koje su iskazane u stranoj valuti i prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti, evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspjeha kao prihodi i rashodi po osnovu kursnih razlika i objelodanjeni su u okviru pozicije neto prihoda/rashoda od kursnih razlika

(Napomena 10).

3.3 Preračunavanje stranih valuta (nastavak)

Plasmani u BAM sa ugovorenim valutnom klauzulom u EUR-ima, nisu izloženi deviznom riziku, jer je vrijednost te valute fiksna u odnosu na domaću valutu, te shodno tome Banka nema prihode i rashode koji bi nastali prilikom preračunavanja sredstava korišćenjem ugovorene klauzule. Na dan 31. decembra 2019. godine, Banka nema plasmane u BAM sa valutnom klauzulom u drugoj valuti izuzev EUR-a.

3.4 Prihod od dividendi

Prihodi od dividendi po osnovu ulaganja u akcije drugih pravnih lica i po osnovu učešća u kapitalu drugih pravnih lica, priznaju se u prihod od dividendi u momentu priliva ekonomske koristi od dividendi. Dividende su prikazane u okviru pozicije „ostali operativni prihodi“.

3.5 Prihodi i rashodi po osnovu hartija od vrijednosti

Neto prihodi od trgovanja obuhvataju dobitke umanjene za gubitke proistekle iz trgovanja sredstvima i obavezama uključujući i sve promjene po „fer vrijednosti“ i kursne razlike.

Dobici i gubici po osnovu promjene amortizovane vrijednosti hartija od vrijednosti koje se drže radi trgovanja priznaju se u korist prihoda, odnosno na teret rashoda.

Nerealizovani dobici i gubici po osnovu hartija od vrijednosti po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat se knjiže na teret kapitala u okviru revalorizacionih rezervi, umanjenih za odgovarajući porez na dobit, dok se investicija ne proda, naplati ili na drugi način realizuje, ili dok ta investicija nije obezvrijeđena prilikom realizovanja hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju, akumulirani nerealizovani dobitak ili gubitak se transferiše na „neto dobitak ili gubitak perioda“.

3.6 Porez na dobit

3.6.1 Tekući porez na dobit

Oporezivanje dobiti se vrši u skladu sa poreskim propisima Republike Srpske, propisima Federacije Bosne i Hercegovine i propisima Brčko Distrikta, obzirom da Banka ostvaruje dobit iz poslovanja u Republici Srpskoj, Federaciji Bosne i Hercegovine i Brčko Distriktu. Banka tokom godine porez na dobit plaća u vidu mjesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu. Konačna poreska osnovica, na koju se primjenjuje propisana stopa poreza na dobit od 10% utvrđuje se poreskim bilansom Banke. Poreska osnovica obuhvata dobitak iz bilansa uspjeha usklađen za određene rashode i prihode, saglasno poreskim propisima i može biti umanjena za određene poreske olakšice. Poreski propisi Republike Srpske ne predviđaju mogućnost da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povrat poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

3.6.2 Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobit se obračunavaju po metodi obaveza prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između sadašnje vrijednosti sredstava i obaveza u finansijskim izvještajima i njihove vrijednosti za svrhe oporezivanja. Trenutno važeća poreska stopa na dan bilansa stanja je korišćena za obračun iznosa odloženih poreza.

Odložene poreske obaveze priznaju se na sve oporezive privremene razlike, izuzev ukoliko odložene poreske obaveze proističu iz inicijalnog priznavanja „goodwill-a“ ili sredstava i obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak, kao i ukoliko se odnose na oporezive privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim

ulaganjima, gdje se trenutak ukidanja privremene razlike može kontrolisati i izvjesno je da privremena razlika neće biti ukinuta u doglednom vremenskom periodu.

3.6 Porez na dobit (nastavak)

3.6.3 Odloženi porezi (nastavak)

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve oporezive privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, do mjere do koje je izvjesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve oporezive privremene razlike, prenešeni neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti, izuzev ukoliko se odložena poreska sredstva odnose na privremene razlike nastale iz inicijalnog priznavanja sredstava ili obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak ili na odbitne privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, kada se odložena poreska sredstva priznaju samo do mjere do koje je izvjesno da će privremene razlike biti ukinute u doglednoj budućnosti i da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve privremene razlike mogu iskoristiti.

Knjigovodstvena vrijednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na svaki izvještajni datum i umanjuje do mjere do koje više nije izvjesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrijednost ili dio vrijednosti odloženih poreskih sredstava može iskoristiti. Odložena poreska sredstva koja nisu priznata, procjenjuju se na svaki izvještajni datum i priznaju do mjere do koje je postalo izvjesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Odložena poreska sredstva i obaveze izračunavaju se primjenom zvaničnih poreskih stopa u godini ostvarenja poreskih olakšica, odnosno izmirenja odloženih poreskih obaveza.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi, i uključeni su u neto dobitak/ gubitak perioda.

Odloženi porez na dobit koji se odnosi na stavke koje se direktno evidentiraju u korist ili na teret kapitala se takođe evidentiraju na teret, odnosno u korist kapitala.

3.7 Primanja zaposlenih

3.7.1 Kratkoročne naknade zaposlenima

Kratkoročne naknade zaposlenima obuhvataju zarade i doprinose za socijalno osiguranje i priznaju se kao rashod u periodu u kome su nastali.

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Republici Srpskoj, Federaciji Bosne i Hercegovine i Brčko Distriktu, Banka je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Banka nema drugih obaveza plaćanja nakon uplate doprinosa.

3.7.2 Ostala primanja zaposlenih

U skladu sa Zakonom o radu, Kolektivnim ugovorom, Granskim kolektivnim ugovorom i Pravilnikom o radu Banke, Banka je u obavezi da isplati naknadu zaposlenima prilikom odlaska u penziju. Pravo na ove naknade je uslovljeno ostajanjem zaposlenog lica u službi do starosne granice određene za penzionisanje i do ostvarenja minimalnog radnog staža. Očekivani troškovi se akumuliraju tokom perioda trajanja zaposlenja. Rezervisanja za otpremnine se procjenjuju na godišnjem nivou od strane nezavisnih, kvalifikovanih aktuara i predstavljaju sadašnju vrijednost očekivanih budućih isplata zaposlenima.

Rezervisanja za otpremnine se prikazuju u bilansu stanja u okviru pozicije „Ostalih obaveza” i zasnivaju se na aktuarskim izvještajima koji se koriste samo za tu namjenu.

3.8 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti iskazani u bilansu stanja i izvještaju o tokovima gotovine obuhvataju gotovinu u blagajni u domaćoj i stranoj valuti, novčana sredstva kod Centralne banke Bosne i Hercegovine iznad iznosa obavezne rezerve, depozite po viđenju kod ostalih banaka i depozite kod banaka oročene na period do 30 dana.

3.9 Obavezna rezerva kod Centralne banke

Obavezna rezerva kod Centralne banke je prikazana posebno i predstavlja iznos sredstava koji Banka mora ostvariti u toku svake dekade kao prosječno dnevno stanje na računu rezerve. Prosječno dnevno stanje se utvrđuje na osnovu propisanih procenata od prosječnog dnevnog stanja odgovarajuće vrste depozita u prethodnoj dekadi.

3.10 Finansijski instrumenti (sredstva i obaveze): priznavanje i odmjerenje

MSFI 9 od 01.01.2018. godine zamjenjuje MRS 39, koji je do 31. decembra 2017. godine regulisao klasifikaciju i mjerenje finansijskih instrumenata. MSFI 9 je podijeljen u tri različita područja: klasifikacije i mjerenja finansijskih instrumenata, umanjenja vrijednosti i računovodstva zaštite.

U vezi sa prvim područjem, MSFI 9 predviđa da se klasifikacija finansijske imovine određuje, s jedne strane, obilježjima pripadajućih ugovornih novčanih tokova, a s druge strane namjerom upravljanja (poslovni model) finansijskim instrumentom.

Finansijska se imovina, prema MSFI 9, može klasifikovati u tri kategorije:

- a) Finansijska imovina koja se vrednuje po amortizovanom trošku,
- b) Finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (za dužničke instrumente rezerva se prenosi na bilans uspjeha u slučaju prestanka priznavanja instrumenta), te
- c) Finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Klasifikacija zavisi od namjere zbog koje su finansijski instrumenti stečeni. Banka vrši klasifikaciju finansijskih sredstava prilikom početnog priznavanja i preispituje tu klasifikaciju na svaki datum izvještavanja.

Finansijska imovina se može klasifikovati u prve dvije kategorije i vrednovati po amortizacionom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultatsamo ako se dokaže da ista dovodi do novčanih tokova koji su isključivo otplate glavnice i kamata (tzv. “solely payment of principal and interest” – “SPPI test”). Vlasničke hartije od vrijednosti uvijek se klasifikuju u treću kategoriju i vrednuju se po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, osim u slučaju da subjekt odabere (neopozivo, u trenutku početnog upisa) akcije koje se ne drže u svrhu trgovanja, klasifikovati po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat. Vezano za klasifikaciju i vrednovanje finansijskih obaveza, ne uvode se značajne promjene u odnosu na sadašnji standard.

Finansijska sredstva se inicijalno vrednuju po fer vrijednosti (uglavnom jednakom iznosu koji se plati ili primi) korigovanoj za nastale zavisne troškove kupovine ili njihovog emitovanja, izuzev finansijskih sredstava i obaveza koje su vrednovane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Banke od momenta kada se Banka ugovornim odredbama vezala za instrument. Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava na redovan način priznaje se primjenom obračuna na datum kada je sredstvo isporučeno drugoj ugovorenoj strani.

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada Banka izgubi kontrolu nad ugovorenim pravima nad tim instrumentima, što se dešava kada su prava korišćenja instrumenata realizovana, istekla, rupuštena ili ustupljena. Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada je obaveza predviđena ugovorom ispunjena, otkazana ili istekla.

3.10 Finansijski instrumenti (sredstva i obaveze): priznavanje i odmjeravanje (nastavak)

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se mogu netirati i prikazati u neto iznosu u bilansu stanja, ako i samo ako Banka ima zakonsko pravo prebijanja priznatih iznosa sredstava i obaveza i ukoliko namjerava da izvrši izmirenje u neto iznosu ili da istovremeno realizuje sredstvo i izmiri obavezu.

U vezi sa umanjnjem vrijednosti, za instrumente koji se vrednuju po amortizacionom trošku i po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (koji nisu vlasnički instrumenti), uvodi se model zasnovan na konceptu očekivanih gubitaka, sa ciljem da se brže prepoznaju gubici. MSFI 9 zahtijeva da se očekivani gubici knjiže na nivou očekivanih gubitaka u sljedećih 12 mjeseci (Prvi nivo kreditnog rizika – 'Stage 1') od početnog priznavanja finansijskog instrumenta. Vremenski horizont za izračunavanje očekivanog gubitka postaje, umjesto toga, cijeli preostali život imovine koja je predmetom vrednovanja, gdje je kreditni kvalitet finansijskog instrumenta doživio "značajno" pogoršanje kreditnog rizika u odnosu na početna mjerenja (Drugi nivo kreditnog rizika – 'Stage 2') ili u slučaju da je imovina djelimično ili potpuno nenadoknadiva (Treći nivo kreditnog rizika – 'Stage 3'). Detaljnije, uvođenje novih propisa za umanjnjem vrijednosti uključuje:

- Alokaciju prihodujuće finansijske imovine u različite nivoe kreditnog rizika ('staging'), kojima odgovaraju ispravke vrijednosti zasnovane na očekivanim gubicima tokom idućih 12 mjeseci (tzv. Nivo 1 – 'Stage 1') ili na očekivanim gubicima za cjelokupni preostali vijek trajanja instrumenta (tzv. Nivo 2 – 'Stage 2'), u prisutnosti značajnog povećanja kreditnog rizika;
- Alokaciju djelimično ili potpuno nenadoknadive finansijske imovine u tzv. Nivo 3 – 'Stage 3', uvijek s ispravkama vrijednosti baziranim na očekivanim gubicima tokom cijelog vijeka trajanja instrumenta;
- Uključivanje u izračun očekivanih kreditnih gubitaka ('ECL - Expected Credit Losses') procjena povezanih sa očekivanim budućim promjenama makroekonomskog okruženja.

a) Finansijska imovina koja se vrednuje po amortizovanom trošku

Finansijska imovina vrednovana po amortizovanoj vrijednosti je finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza koja ispunjava sljedeća dva kriterijuma:

1. cilj poslovnog modela sredstva je držanje finansijskog sredstva radi naplate ugovorenih novčanih tokova,
2. ugovoreni uslovi finansijskog sredstva dovode do novčanih tokova koji predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate na stanje glavnice na određeni datum.

Inicijalno, finansijska imovina se vrednuje po fer vrijednosti uvećanoj za transakcione troškove koji su direktno povezani sa transakcijom sticanja sredstva.

Banka finansijske obaveze klasifikuje kao po amortizovanoj vrijednosti, izuzev za:

1. finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, koje se kao takve, uključujući i derivate koji su obaveze, trebaju naknadno mjeriti po fer vrijednosti.
2. finansijske obaveze koje nastaju kada prenos finansijske imovine ne ispunjava uslove za prestanak priznavanja ili kada se primjenjuje pristup neprekidnog učestvovanja.
3. ugovor o finansijskoj garanciji, koje se nakon početnog priznavanja vrednuju u iznosu koji je veći od:
 - iznosa rezervisanja za umanjnjem vrijednosti za očekivane kreditne gubitke i
 - početno priznatog iznosa umanjenog za kumulativni iznos prihoda
4. obaveze kojima se osiguravaju zajmovi po kamatnim stopama koje su niže od tržišnih, koje se nakon početnog priznavanja vrednuju u iznosu koji je veći od:
 - iznosa rezervisanja za umanjnjem vrijednosti za očekivane kreditne gubitke i
 - početno priznatog iznosa umanjenog za kumulativni iznos prihoda
5. nepredviđene naknade koje se naknadno mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

3.10 Finansijski instrumenti (sredstva i obaveze): priznavanje i odmjeravanje (nastavak)

b) Finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat

Finansijska imovina vrednovana po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat, je finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza koja ispunjava sljedeća dva kriterijuma:

1. cilj poslovnog modela sredstva je držanje finansijskog sredstva radi naplate ugovorenih novčanih tokova i prodaje finansijske imovine i
2. ugovoreni uslovi finansijskog sredstva dovode do novčanih tokova koji predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate na stanje glavnice na određeni datum.

Inicijalno, finansijska imovina se vrednuje po fer vrijednosti uvećanoj za transakcione troškove koji su direktno povezani sa transakcijom sticanja sredstva.

Kako je definisano MSFI 9 - Finansijski instrumenti, finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (FVtOCI) je:

- i. Dužnički instrumenti koji se drže u poslovnom modelu radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova ili prodaje (HtCoS) i novčani tokovi predstavljaju plaćanja glavnice i kamate koja predstavlja vremensku vrijednost novca (SPPI), a za koje nije odabrana opcija fer vrednovanja kroz Bilans uspjeha;
- ii. Vlasnički instrumenti za koje je odabrana opcija vrednovanja po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (FVtOCI).

Ulaganja u vlasničke hartije od vrijednosti

Pri početnom priznavanju može se napraviti neopozivi izbor za priznavanje vlasničkog instrumenta (za svaki pojedini instrument) prema FVtOCI opciji. Ova se opcija odnosi samo na instrumente koji se ne drže radi trgovanja i nisu derivatni instrumenti.

Većina dobitaka i gubitaka od ulaganja u vlasničke instrumente za koje je odabrana FVtOCI opcija biće priznata u ostali ukupni rezultat (OCI). Dividende se priznaju u Bilansu uspjeha, osim ako predstavljaju povrat dijela troška ulaganja u taj instrument.

Dobici i gubici od promjene fer vrijednosti priznati u OCI nikada se neće reklasifikovati, odnosno prebaciti iz Ostalog ukupnog rezultata u Bilans uspjeha, pa čak niti nakon prestanka priznavanja instrumenta po kojem su nastale. Rezerve u kapitalu nastale vrednovanjem ovih instrumenata (FVtOCI kapitalne rezerve) mogu se prenijeti na drugu komponentu kapitala.

Ulaganja u dužničke hartije od vrijednosti

U zavisnosti od poslovnog modela, karakteristika ugovorenih novčanih tokova te odabranih opcija dužnički instrumenti se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat. Fer vrijednost kroz Ostalu sveobuhvatnu dobit FVtOCI je klasifikacija za instrumente za koje postoji dvostruki poslovni model, tj. ciljevi poslovnog modela se postižu kako se novčana sredstva prikupljaju naplatom ugovornog novčanog toka, ali i putem prodaje finansijske imovine. Karakteristike ugovornih novčanih tokova instrumenata ove kategorije i dalje moraju biti isključivo naplate glavnice i kamata (SPPI CF).

Promjene fer vrijednosti dužničkih instrumenata klasifikovanih kao FVtOCI priznaju se u Ostali ukupni rezultat (OCI). Svi prihodi od kamata, dobici i gubici od kursnih razlika i umanjenja vrijednosti priznaju se odmah u Bilansu uspjeha.

3.10 Finansijski instrumenti (sredstva i obaveze): priznavanje i odmjeravanje (nastavak)**b) Finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (nastavak)**

Svaka promjena fer vrijednosti dužničkog instrumenta uključuje i efekat promjene kreditnog rizika izdavaoca tog finansijskog instrumenta. Za sve dužničke instrumente koji se mjere po FVtOCI potrebno je procijeniti i iskazati ispravke vrijednosti, odnosno rezervisanja za očekivane kreditne gubitke. Sve promjene u iznosu rezervisanja za očekivane kreditne gubitke priznaju se u Bilansu uspjeha, dok je iznos ispravka vrijednosti već uključen u kumulativnom iznosu promjene fer vrijednosti iskazan u ostalom ukupnom rezultatu. Ispravke vrijednosti priznaju se kroz Ostalu sveobuhvatnu dobit, kao dio ukupne promjene fer vrijednosti i njima se ne smije dodatno umanjiti knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine u izvještaju o finansijskom položaju. Iznosi koji se priznaju u Bilansu uspjeha na ime promjene rezervisanja za očekivane kreditne gubitke moraju biti jednaki iznosima koji bi bili priznati u Bilansu uspjeha da je imovina mjerena po amortizacionom trošku.

Promjene fer vrijednosti koje su prethodno priznate u OCI-u u punom se iznosu reklasifikuju u Bilans uspjeha nakon prestanka priznavanja dužničkog instrumenta.

c) Finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Banka će svu drugu finansijsku imovinu mjeriti po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha osim ako nije vrednovana po amortizovanom trošku ili po fer vrijednosti preko ostalog ukupnog rezultata. Međutim, Banka može napraviti neopozivi izbor pri početnom priznavanju za određena ulaganja u vlasničke hartije od vrijednosti ako na taj način uklanjanje ili značajno smanjuje nedosljednost u mjerenju i priznavanju koja bi inače nastala mjerenjem imovine ili obaveza ili priznavanje dobitaka i gubitaka od imovine i obaveza po različitim osnovama.

Inicijalno, finansijska imovina se vrednuje po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha kod kojih se transakcioni troškovi priznaju kroz trošak u bilansu uspjeha.

Kako je definisano MSFI 9 - Finansijski instrumenti, finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz Bilans uspjeha (FVtPL) je:

1. Finansijska imovina koja se drži radi trgovanja, odnosno ne drži se u poslovnim modelima prikupljanja ugovorenih novčanih tokova ili prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje (engl. NonHtC, NonHtCcS);
2. Dužnički instrumenti čiji novčani tokovi ne predstavljaju plaćanja glavnice i kamate koja predstavlja vremensku vrijednost novca (engl. NonSPPI CF);
3. Vlasnički instrumenti za koje nije odabrana opcija vrednovanja po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (FVtOCI);
4. Derivatni instrumenti.

Dobit ili gubitak po finansijskoj imovini ili finansijskoj obavezi mjerenoj po fer vrijednosti priznaje se u Bilansu uspjeha, osim u sljedećim slučajevima:

1. ako je ta dobit ili gubitak dio odnosa zaštite od rizika (engl. Hedge Relationship);
2. ako je riječ o ulaganju u vlasnički instrument i ako je subjekt odlučio prezentovati dobit i gubitke od tog ulaganja u ostali ukupni rezultat (FVtOCI);
3. ako je finansijska obaveza određena po fer vrijednosti kroz Bilans uspjeha i ako se efekti promjena vlastitog kreditnog rizika obaveze moraju prezentovati u ostalom ukupnom rezultatu.

Ulaganja u vlasničke hartije od vrijednosti

Sva ulaganja u vlasničke instrumente i ugovori o tim instrumentima moraju se mjeriti po fer vrijednosti. Međutim, u ograničenim okolnostima trošak sticanja može biti i odgovarajuća procjena fer vrijednosti za potrebe naknadnog mjerenja. To može biti slučaj ako za mjerenje fer vrijednosti nije dostupno dovoljno novijih podataka ili ako je na raspolaganju širok raspon mogućih mjerenja fer vrijednosti i trošak predstavlja najbolju procjenu fer vrijednosti u okviru tog raspona.

3.10 Finansijski instrumenti (sredstva i obaveze): priznavanje i odmjeravanje (nastavak)**c) Finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (nastavak)**

Pokazatelji koji ukazuju na to da trošak možda ne odražava fer vrijednost uključuju:

1. znatnu promjenu uspješnosti subjekta u koji se ulaže u poređenju sa proračunima, planovima ili ključnim etapama;
2. promjene očekivanja o ostvarenju ključnih etapa u razvoju tehničkog proizvoda primaoca ulaganja;
3. znatnu promjenu na tržištu u pogledu vlasničkog kapitala subjekta u koji se ulaže, njegovih proizvoda ili mogućih proizvoda;
4. znatnu promjenu u globalnoj privredi ili privrednom okruženju u kojem posluje subjekt u koji se ulaže;
5. znatnu promjenu uspješnosti uporedivih subjekata ili vrednovanja u okviru ukupnog tržišta;
6. unutrašnja pitanja primaoca ulaganja, kao što su prevare, poslovni sporovi, sudski postupak, promjene rukovodstva ili strategije;
7. dokaze iz vanjskih transakcija povezanih s vlasničkim kapitalom primaoca ulaganja, samog primaoca ulaganja (kao što je svježe izdanje vlasničkog kapitala) ili prenosima vlasničkih instrumenata između trećih strana.

Ulaganja u vlasničke hartije od vrijednosti vrednuju su po fer vrijednosti kroz Bilans uspjeha ukoliko za njih nije odabrana opcija vrednovanja FVtOCI. Vlasnički se instrumenti ne mogu mjeriti po trošku sticanja, niti nekoj drugoj troškovnoj metodi.

Ulaganja u dužničke hartije od vrijednosti

U zavisnosti od poslovnog modela, karakteristika ugovorenih novčanih tokova te odabranih opcija dužnički instrumenti se vrednuju po fer vrijednosti kroz Bilans uspjeha u sljedećim situacijama:

	Poslovni model	Karakteristike novčanih tokova	FVtPL Opcija
1.	Ostalo (ili HfT) – odnosno instrument nije klasifikovan u prva dva poslovna modela (NonHtC i NonHtCoS)	N/A	N/A
2.	HtC ili HtCoS	Non SPPI novčani tokovi	N/A
3.	HtC ili HtCoS	SPPI novčani tokovi	DA

Za dužničke instrumente koji se mjere po fer vrijednosti kroz Bilans uspjeha nije potrebno procjenjivati očekivane kreditne gubitke te ih posebno iskazivati.

Depoziti drugih banaka i komitenata

Depoziti banaka i komitenata, kao i ostale kamatonosne finansijske obaveze se incijalno priznaju po fer vrijednosti, umanjenom za nastale transakcione troškove, izuzev finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Nakon početnog priznavanja, kamatonosni depoziti i krediti se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti.

Izdati finansijski instrumenti i finansijske obaveze

Izdati finansijski instrumenti ili njihove komponente se klasifikuju kao obaveze kada suština ugovornog odnosa ukazuje da Banka ima obavezu ili da isporuči gotovinu ili neko drugo finansijsko sredstvo imao, ili da ispunji obavezu na drugačiji način. Takvi instrumenti uključuju iznose koji se duguju državi, kreditnim institucijama i klijentima. Nakon početnog priznavanja izdati finansijski instrumenti i ostala pozajmljena sredstva se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metode efektivne kamatne stope. Prihodi i rashodi se priznaju u bilansu uspjeha kada finansijska obaveza prestane da se priznaje, kao i kroz proces amortizacije.

3.11 Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijska sredstva

Finansijsko sredstvo (ili dio finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava) prestaje da se priznaje ukoliko:

- je došlo do isteka prava na gotovinske prilive po osnovu tog sredstva; ili
- je Banka prenijela pravo na gotovinske prilive po osnovu sredstva ili je preuzela obavezu da izvrši isplatu primljene gotovine po osnovu tog sredstva u punom iznosu bez materijalno značajnog odlaganja plaćanja trećem licu po osnovu ugovora o prenosu; ili
- je Banka izvršila prenos svih rizika i koristi u vezi sa sredstvom, ili nije niti prenijela niti zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, ali je prenijela kontrolu nad njim.

Kada je Banka prenijela prava na gotovinske prilive po osnovu sredstava ili je sklopila ugovor o prenosu, i pri tom nije niti prenijela niti zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, niti je prenijela kontrolu nad sredstvom, sredstvo se priznaje u onoj mjeri koliko je Banka angažovana u pogledu sredstva. Dalje angažovanje Banke, koje ima formu garancije na preneseno sredstvo, se vrednuje u iznosu knjigovodstvene vrijednosti sredstva ili iznosu maksimalne naknade koju bi Banka morala da isplati.

Finansijske obaveze

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje ukoliko je ispunjenje te obaveze izvršeno, ukoliko je obaveza ukinuta ili ukoliko je isteklo važenje obaveze. U slučaju gdje je postojeća finansijska obaveza zamjenjena drugom obavezom prema istom povjeriocu, ali pod značajno promjenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmijenjeni, takva zamjena ili promjena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrijednosti obaveze priznaje u bilansu uspjeha.

3.12 Obezbvrđenje kredita i plasmana bankama i komitentima

Uvođenjem MSFI 9 došlo je do širenja koncepta umanjenja vrijednosti finansijskih instrumenata koji se mjere metodom amortizacionog troška tako da on sada, osim identifikacije i procjene visine nastalih kreditnih gubitaka, uključuje i identifikaciju kreditnih gubitaka koji još uvijek nisu nastali, već Banka njihov nastanak očekuje u narednom periodu.

Primjenom novog standarda MSFI 9, kod kojeg iznos umanjenja vrijednosti predstavlja iznos očekivanih kreditnih gubitaka po finansijskoj imovini, Banka svakoj svojoj izloženosti dodjeljuje određenu nenultu vjerovatnoću nastanka gubitaka.

Procentna vrijednost očekivanih kreditnih gubitaka, koja se zanišava na parametrima kreditnog rizika računa se putem formule:

$$ECL=PD \times LGD$$

- ECL - očekivani kreditni gubici
- PD - vjerovatnoća defaulta
- LGD - gubitak po nastupanju statusa neizmirenja finansijskih obaveza

Parametri kreditnog rizika

PD – Vjerovatnoća defaulta. Za potrebe procjene vrijednosti PD parametra Banka je sve segmente kreditnih klijenata rasporedila u rejting klase. Svakoј rejting klasi, koja se smatra PD-homogenom grupom, je na odgovarajući način dodijeljena PiT (eng. "Point-in-Time") vrijednost PD-a. Za one klijente koji posjeduju dodijeljene kreditne rejtinge priznatih vanjskih agencija za procjenu boniteta, Banka koristi eksterne rejtinge i njima pridružene (javno dostupne) jednogodišnje PiT vrijednosti PD-a, kao i višegodišnje ročne strukture PD-a, dok za ostale klijente koristi interne rejtinge. Internim rejtingima su inicijalno dodijeljene odgovarajuće jednogodišnje PiT vrijednosti PD-a, kao i pripadajuća im višegodišnja ročna struktura PD-eva.

3.12 Obezvrjeđenje kredita i plasmana bankama i komitentima (nastavak)

LGD – Gubitak po nastanku defaulta. LGD predstavlja bančinu procjenu nivoa gubitka vezanog uz kreditni plasman u slučaju nastupanja statusa neispunjavanja obaveza (defaulta). Cjeloživotni LGD predstavlja skup procjena LGD-a kroz uzastopne različite periode post-defaultne (prisilne) naplate, koje Banka primjenjuje na sve periode unutar cjeloživotnog horizonta kreditnih plasmana, a ne samo na slučaj nastupanja statusa neispunjavanja kreditnih obaveza unutar sljedećih 12 mjeseci. S obzirom da vrijednost LGD-a ne zavisi od kretanja kreditne kvalitete primarnih izvora naplate klijenta, odnosno kretanju nivoa PD-a, može se uniformno primjenjivati u različitim podgrupama kreditnog rizika. Dobijene vrijednosti LGD-a se grupišu po LGD-homogenim grupama te se za svaku od njih procjenjuje reprezentativna vrijednost LGD parametra.

EaD - Izloženost u trenutku defaulta. EaD predstavlja procjenu nivoa do koje Banka može biti izložena dužniku u slučaju i u trenutku njegova defaulta. Procjena EaD se kod svakog kreditnog plasmana zasniva na s njim vezanim ugovornim i očekivanim novčanim tokovima dužnika do isteka ročnosti. Procjena očekivanih novčanih tokova se zasniva na istorijskim prijevremenim uplatama ("prepayment-ima"), kao i na ustanovljenom karakteru i snazi veze istorijskih prijevremenih uplata i promjena u kamatnim stopama, u svrhu određivanja očekivanih prijevremenih uplata u budućim scenarijima.

Vjerovatnoćom ponderisani scenariji. Standard zahtjeva da se očekivani kreditni gubici modeliraju po nekoliko unaprijedno-gledajućih scenarija, koji uzimaju u obzir vjerovatnoću nastupanja "stresnih" i povoljnih ekonomskih uslova, tako da rezultantna vrijednost ECL predstavlja vjerovatnoćom ponderisani broj zasnovan na rezultatima nekoliko analiziranih ekonomskih scenarija unutar kojih parametri kreditnog rizika (PD, LGD i EaD) imaju različite vrijednosti. Uticaj promjene ekonomskih uslova ustanovljava se analizom korelacija i regresijskih veza istorijskih vrijednosti makroekonomskih parametara i svakog od parametara kreditnog rizika.

U ovom trenutku je moguće prikupiti podatke samo za posljednje 4 godine kretanja makroekonomskih pokazatelja i stopa defaulta (posmatrano kao par). Na osnovu četverogodišnje serije parova makroekonomskih parametara i parametara kreditnog rizika (npr. GDP/capita – PD tokom 4 godine) nije moguće dobiti nikakvu statistički reprezentativnu korelaciju tih parametara, niti regresijsku vezu među njima, a budući ECL snažno zavisi (i iznosom i tačnošću) od vrijednosti PD-a i LGD-a, u takvim uslovima gdje nije moguće ekspertnu procjenu zavisnosti barem malo zasnivati na rezultatima kvantitativne analize bismo provođenjem makroekonomske korelacije samo nepotrebno narušili tačnost/adekvatnost iznosa ECL-a. Kada kvaliteta dostupnih podataka bude adekvatna, makroekonomski pokazatelji će biti korišteni u modelu, a kako je predviđeno i bančinom metodologijom.

Kategorizacija kreditnog rizika (Staging)

Banka, u svrhu procjene visine ispravke vrijednosti i rezervisanja za kreditne gubitke na osnovu procjene nivoa kreditnih gubitaka, na izvještajne datume, sva potraživanja razvrstava u jednu od sljedećih kategorija (Stage) kreditnog rizika:

- a) **Stage 1 (nizak nivo kreditnog rizika – „performing loans“)** - Označava kreditne izloženosti kod kojih nije utvrđen značajan porast kreditnog rizika (od trenutka početnog priznavanja). Za njih se ispravke vrijednosti, odnosno rezervisanja za kreditne gubitke, određuju na osnovu očekivanih kreditnih gubitaka u periodu od 12 mjeseci.
- b) **Stage 2 (povećan nivo kreditnog rizika – „underperforming loans“)** - Označava kreditne izloženosti kod kojih je utvrđen značajan porast kreditnog rizika od trenutka početnog priznavanja, međutim ne postoji objektivni dokaz umanjjenja vrijednosti. Za njih se ispravke vrijednosti, odnosno rezervisanja za kreditne gubitke, određuju na osnovu cjeloživotnih očekivanih kreditnih gubitaka.
- c) **Stage 3 (utvrđeno umanjjenje vrijednosti – „non-performing loans“)** - Označava kreditne izloženosti u statusu neispunjavanja finansijskih obaveza.
- d) **POCI imovina** - Finansijska imovina čija je vrijednost u trenutku sticanja, dakle kupovine ili odobravanja bila umanjjenja zbog postojanja značajnog kreditnog rizika.

3.12 Obezvrjeđenje kredita i plasmana bankama i komitentima (nastavak)

Banka za potrebe naknadnog mjerenja finansijske imovine koja se mjeri po amortizacionom trošku, na svaki izvještajni datum utvrđuje da li je došlo do značajnog pogoršanja kreditnog rizika dužnika, u odnosu na početno priznavanje.

Za procjenu značajnog kreditnog rizika Banka koristi kvantitativne i kvalitativne inidkatore, koji su definisani standardom i propisani internom metodologijom (SICR Kriterijumi).

Izračun očekivanih gubitaka i troška umanjjenja vrijednosti (grupna i pojedinačna osnova)

Banka primjenjuje dvije opšte metodologije izračuna očekivanih kreditnih gubitaka i iznosa ispravki vrijednosti plasmana:

- (1) metodologiju na grupnoj, odnosno portfeljnoj, osnovi i
- (2) metodologiju na individualnoj osnovi.

Metodologiju izračuna očekivanih kreditnih gubitaka i iznosa ispravki vrijednosti na grupnoj, odnosno portfeljnoj, osnovi Banka primjenjuje na izloženosti koje su klasifikovane u kategorije 1 (Stage 1) i 2 kreditnog rizika (Stage 2). Navedena metodologija se primjenjuje i kod onih (neprihodujućih) izloženosti koje su razvrstane u kategoriju 3 (Stage 3) kreditnog rizika, međutim nisu identifikovane kao pojedinačno značajne.

Metodologiju izračuna očekivanih kreditnih gubitaka i iznosa ispravki vrijednosti na individualnoj osnovi Banka primjenjuje kod onih (neprihodujućih) izloženosti koje su razvrstane u kategoriju 3 kreditnog rizika (Stage 3) koje su identifikovane kao pojedinačno značajne.

Ukoliko postoje objektivni dokazi da je došlo do gubitka usljed obezvrjeđenja, iznos gubitka se vrednuje kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti sredstva i njegove procijenjene nadoknadive vrijednosti. Procijenjena nadoknadiva vrijednost je sadašnja vrijednosti budućih tokova gotovine diskontovana prvobitnom efektivnom kamatnom stopom sredstva. Obračun sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih tokova gotovine finansijskog sredstva obezbjeđenog kolateralom, reflektuje tokove gotovine koji mogu nastati iz procesa realizacije kolaterala ili očekivanih tokova gotovine koji mogu nastati od priliva iz obavljanja redovne poslovne djelatnosti klijenta. Knjigovodstvena vrijednost sredstva se smanjuje korišćenjem računa ispravke vrijednosti i iznos gubitka se priznaje na teret bilansa uspjeha.

Gubici usljed obezvrjeđenja kredita i plasmana i ostalih finansijskih sredstava vrednovanih po amortizovanoj vrijednosti se evidentiraju u bilansu uspjeha. Krediti i sa njima povezana ispravka vrijednosti se u potpunosti isknižavaju kada ne postoje realni izgledi da će sredstva u budućnosti biti nadoknađena, a u skladu sa odlukom Uprave ili Nadzornog odbora Banke.

Kod POCl imovine Banka trenutno primjenjuje identičnu metodologiju izračuna ispravke vrijednosti kao i za Stage 3, te je interno obilježava kao S3 POCl, s obzirom da je najveći broj klijenata u defaultu razvrstan u POCl imovinu.

Homogene grupe kreditnog rizika. Pri upotrebi metodologije na grupnoj/portfeljnoj osnovi Banka vrši segmentaciju svog portfelja u homogene grupe kreditnog rizika na nivou kojih procjenjuje vrijednosti parametara kreditnog rizika (PD, LGD i CCF), a u konačnici i iznose očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) i s njima vezanih umanjjenja vrijednosti, po svakoj od definisanih homogenih grupa.

Banka je na osnovu istorijskih podataka, formirala statistički validne i pouzdane PD-homogene grupe, LGD-homogene grupe i EaD/CCF-homogene grupe, te je urađena:

- **PD segmentacija** izloženosti na osnovu segmenta klijenata i klasa kreditnih rejtinga,
- **LGD segmentacija** izloženosti na osnovu tipa kreditnog proizvoda u odnosu na prisutnost kolaterala (kolateralizovani / nekolateralizovani plasmani) i tipa post-defaultnog scenarija naplate ("izlječenje"/naplata, restruktuiranje, likvidacija kolaterala),
- **EaD/CCF segmentacija** izloženosti na osnovu segmenta klijenata i tipa kreditnog proizvoda.

3.12 Obezvrjeđenje kredita i plasmana bankama i komitentima (nastavak)

PD – vjerovatnoća default-a Uopšteno govoreći, vrijednost PD parametara se može odrediti statističkim metodama, po osnovu ekspertne procjene ili hibridnom metodom (koja istovremeno uključuje i ekspertno i statističko određivanje pojedinih dijelova potrebnih za procjenu parametra kreditnog rizika).

Kako bi osigurala da procjene (12-mjesečnih i višegodišnjih) vrijednosti PD-a koristi prilikom izračuna očekivanih kreditnih gubitaka budu vjerodostojne i pouzdane mjere procesa „defaultiranja“ tokom životnog vijeka svojih izloženosti, Banka se vodila načelima nepristranosti i svim ostalim smjernicama koje propisuje MSFI 9.

Prednosti rejtinga kao homogenih segmenata rizika neplaćanja su sljedeće:

- Pouzdani indikatori relativnog rizika neplaćanja;
- Brzo se prilagođavaju promjenama ekonomskih uslova;
- Svim se dužnicima može dodijeliti (eksterni ili interni) rejting;
- Mogu se koristiti i pri odobravanju, određivanju cijene i monitoringu kreditnih plasmana;
- Čak se i onim dužnicima kojima se u početku ne može na pouzdan način dodijeliti rejting, tzv. NR-klijentima (na primjer start-up preduzećima) može na konzistentan način (upotrebom statističkog modela) dodijeliti adekvatna vrijednost jednogodišnje stope defaulta i PiT jednogodišnje vrijednosti PD-a.

Struktura kreditnih rejtinga. Klijenti koji ne posjeduju dodijeljene kreditne rejtinge priznatih eksternih agencija za procjenu boniteta, Banka koristi interne rejtinge. Interni rejtingi se sastoje od sljedećih komponenti: (1) interna ponašajna – behavioralni scoring, (2) aplikacijsko-finansijska – aplikacijski scoring kod stanovništva, odnosno finansijski scoring kod pravnih lica ili (3) eksterna ponašanja (vezane uz podatke iz lokalnog kreditnog biroa) – „credit bureau“ korekcija. Te se komponente kombinuju u finalni rejting klijenta na osnovu predefinisane spojne šeme, s tim da interni rejting (čak i u slučaju dijela nedostupnih ili nedovoljno ažurnih podataka) min malno posjeduje barem jednu od spomenutih komponenti. Internim rejtingima su, putem interno razvijenih regresijskih modela, dodijeljene inicijalne jednogodišnje PiT vrijednosti PD-a.

LGD – gubitak po nastanku default-a Banka procjenjuje vrijednosti LGD-a putem tzv. **„work-out“ metode** procjene, koja se zasniva na analizi istorijskih slučajeva procesa post-defaultne (prisilne) naplate. Putem ove metode dobija se procentna stopa post-defaultne (prisilne) naplate (RR-Recovery Rate). LGD predmetnog plasmana se dobije oduzimajući iznos procentne stope post-defaultne naplate od 100%.

EaD – preostala izloženost EaD podrazumijeva bilansne i vanbilansne pozicije (neiskorišćene dijelove kreditne linije, odgođena potraživanja i potencijalnu buduću izloženost Banke), pri čemu se vanbilansne stavke obično ponderišu sa faktorima kreditne konverzije (CCF), a uopšteno se sastoji od trenutne i potencijalne buduće izloženosti, gdje se iznos potencijalne buduće izloženosti obično određuje statistički na osnovu istorijskih podataka.

Računovodstvena osnova za izračun ispravke vrijednosti (koja sadrži bilansne stavke, kao što su iskorišteni iznosi kreditnih linija/limita, te potraživanja po kamatama i naknadama) odvojena je od osnove za izračun rezervisanja (koja sadrži vanbilansne izloženosti, kao što su neiskorišćeni dijelovi kreditnih linija/limita i potencijalne obaveze na primjer po garancijama i akreditivima).

Faktori kreditne konverzije (CCF) kao indikatore očekivane iskorištenosti vanbilansnih dijelova izloženosti u trenutku nastupanja defaulta, variraju s prirodom proizvoda, te se u pravilu procjenjuju na osnovu istorijskih podataka o iskorištenosti njihovih vanbilansnih dijelova. Vrijednosti CCF parametra se izražavaju kao prosječne vrijednosti po tipovima proizvoda (koji na taj način postaju CCF-homogeni segmenti).

U slučaju nedovoljne količine i/ili kvalitete relevantnih istorijskih podataka, koriste se **fiksne vrijednosti zasnovane na konzervativnim ekspertskim procjenama**, koje uvažavaju očekivanja regulatora.

3.12 Obezvrjeđenje kredita i plasmana bankama i komitentima (nastavak)

Obračun regulatornih rezervisanja

Banka pored obračuna ispravki vrijednosti po MSFI 9 vrši obračun regulatornih rezervisanja za potencijalne kreditne i druge gubitke koje služe za potrebe izvještavanja prema Agenciji za bankarstvo RS, odnosno za potrebe obračuna adekvatnosti kapitala, klasifikacije, izračuna izloženosti prema klijentima banke, kao i za ostale izvještaje koji se dostavljaju Agenciji za bankarstvo RS.

U skladu sa Odlukom i Odlukom o izmjeni i dopuni Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka, donesenim od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 49/13, 1/14 i 117/17) u daljem tekstu - „Odluka“, propisani su standardi i kriterijumi koje je banka dužna da osigura i sprovodi u ocjeni, preuzimanju, praćenju, kontroli, upravljanju kreditnim rizikom i klasifikaciji svoje aktive. Stavke aktive banke koje se klasifikuju u smislu ove Odluke čine: krediti, depoziti kod banaka, kamata i naknada, hartije od vrijednosti koje se drže do dospelja, hartije od vrijednosti koje su raspoložive za prodaju, učešće banke u kapitalu drugih pravnih lica i druga bilansna aktiva, osim, stavki bilansne aktive banke koje se ne klasifikuju i u vanbilansu banke: izdate garancije, avala, akcepti mjenica i drugi oblici jemstva, nepokriveni akreditivi, neopozivi odobreni a neiskorišteni krediti i sve druge stavke koje predstavljaju potencijalne obaveze Banke.

Na osnovu Odluke, krediti, kao i druga bilansna aktiva i sve navedene vanbilansne obaveze klasifikuju se u sljedeće kategorije: A („dobra aktiva“), B („aktiva sa posebnom napomenom“), C („substandardna aktiva“), D („sumnjiva aktiva“) i E („gubitak“). U skladu sa Odlukom, za plasmane klasifikovane u kategoriju A, Banka formira rezervisanja za kreditne rizike po stopi od 2%, a za kategorije B, C, D i E rezervisanja su sljedeća:

Kategorija B: aktiva sa posebnom napomenom	5% - 15%
Kategorija C: substandardna aktiva	16% - 40%
Kategorija D: sumnjiva aktiva	41% - 60%
Kategorija E: gubitak	100%

U skladu sa Odlukom, rezerve za kreditne gubitke predstavljaju rezerve, koje je Banka prilikom procjene kvaliteta aktive, odnosno klasifikacije stavke aktive, dužna da formira najmanje u skladu sa kriterijumima iz pomenute Odluke, uzimajući u obzir već formirane ispravke vrijednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama u skladu sa internom metodologijom Banke o primjeni Međunarodnog standarda f nansijskog izvještavanja 9.

Ako je iznos rezervi za kreditne gubitke veći od zbira iznosa ispravke vrijednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama i već formiranih rezervi za kreditne gubitke, Banka je u obavezi da utvrđenu razliku tretira kao nedostajuće rezerve za kreditne gubitke i po regulatornom zahtjevu predstavlja odbitnu stavku od kapitala u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom i kapitalnoj zaštiti, a ukoliko je iznos ispravki vrijednosti i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama veći od obračunatog iznosa rezervi za kreditne gubitke, Banka ne iskazuje nedostajuće rezerve po regulatornom zahtjevu. Počev od 31. decembra 2013. godine, izmjenom i dopunom Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka, Banka nije u obavezi da vrši pokriće nedostajućih rezervi po regulatornom zahtjevu iz tekuće dobiti.

Agencija za bankarstvo RS je u toku 2019. godine donijela *Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka* (u daljem tekstu: Odluka) kojom je propisala minimalne zahtjeve za upravljanje rizicima. Efekti prve primjene Odluke predstavljaju razliku između očekivanih kreditnih gubitaka utvrđenih u skladu sa odredbama Odluke i onih koje je Banka utvrdila i knjigovodstveno evidentirala u skladu sa svojom internom metodologijom, a u slučaju kada su tako utvrđeni očekivani kreditni gubici manji i evidentiraju se na računima kapitala.

Ukupno usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti finansijskih instrumenata zbog primjene Odluke koji će biti priznati u kapitalu Banke sa 1. januarom 2020. godine iznose 14.663 hiljada BAM, pri čemu bi adekvatnost kapitala iznosila

oko 14,08% prije pripisa neto dobiti za poslovnu 2019. godinu, odnosno 15,06% nakon pripisa neto dobiti za poslovnu 2019. godinu.

3.12 Obezvrjeđenje kredita i plasmana bankama i komitentima (nastavak)

Reprogramirani krediti

Banka radije reprogramira kredite nego što realizuje sredstva obezbjeđenja, ukoliko ponovna ocjena boniteta klijenta to dozvoljava. To može da podrazumijeva produženje roka otplate kao i nove uslove kreditiranja, a izmjenom uslova ne smatra se da je kredit dospio. Banka kontinuirano kontroliše reprogramirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja.

Kolaterali i drugi instrumenti, garancije osiguravajućih kuća i kompanija i zaštite od rizika

Politikom kolaterala Banka definiše prihvatljive kolaterale za pojednačne vrste plasmana. Osnovni tipovi kolaterala su sljedeći: novčani depoziti, hartije od vrijednosti osiguravajućih kompanija i banaka, hipoteka na nepokretnu i zaloga na pokretnu imovinu.

Tržišna vrijednost kolaterala se kontinuirano prati te, ukoliko ima potrebe, traže se dodatna sredstva obezbjeđenja u fazi odobravanja, kao i u toku korišćenja kredita. Banka u skladu sa internom metodologijom periodično u toku korišćenja kredita vrši analizu tržišne vrijednosti kolaterala i u skladu sa istom preispituje i usklađuje ispravku vrijednosti.

3.13 Lizing

Lizing je ugovor po kojem zakupodavac prenosi na zakupca, uz jednokratno ili sukcesivno plaćanje, pravo da koristi sredstva na ugovoreno vrijeme.

Postoje dvije vrste lizinga, i to:

(a) **Finansijski lizing** - prenosi suštinski sve rizike i koristi karakteristične za pravo svojine nad sredstvom. Pravo vlasništva može, ali ne mora, biti konačno prenijeto. Na početku lizinga, sadašnja vrijednost minimalnih lizing rata je jednaka najmanje tržišnoj vrijednosti zakupljenog sredstva.

(a) **Operativni lizing** – svaki oblik lizinga koji nije finansijski. Njime se, u suštini, ne prenose svi rizici i koristi svojstveni vlasništvu.

Finansijski lizing - Banka kao korisnik lizinga

Inicijalno vrijednovanje

Na početku lizing ugovora, zakupac priznaje:

- (a) Sredstvo pod zakupom, i to po tržišnoj vrijednosti sredstva ili sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja po ugovoru o lizingu, ukoliko je ova vrijednost niža,
- (b) Inicijalne direktne troškove (transakcioni troškovi), koji se uključuju u vrijednost sredstva,
- (c) Obavezu u iznosu zakupnine, po sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja u skladu sa ugovorom o lizingu.

Naknadno vrijednovanje

Lizing rate se raspoređuju na finansijski rashod i smanjenje preostale obaveze. Finansijski rashod raspoređuje se na periode tokom trajanja lizinga tako da se ostvaruje konstantna periodična kamatna stopa na preostali iznos obaveza za svaki period.

Politika amortizacije za sredstva uzeta u lizing, a koja podliježu amortizaciji, usklađuje se sa politikom sredstava koja su u vlasništvu, a priznata amortizacija obračunava se na način definisan kroz standarde MRS 16 i MRS 38.

Međutim, ukoliko nije razumno izvjesno da će Banka kao korisnik lizinga do kraja trajanja ugovora steći vlasništvo nad tim sredstvom, to sredstvo se u potpunosti amortizuje u periodu trajanja lizinga ili njegovog korisnog vijeka trajanja, u zavisnosti od toga koji je period kraći.

Finansijski lizing - Banka kao davalac lizinga

Banka nije registrovana za poslove finansijskog lizinga.

3.13 Lizing (nastavak)

Operativni lizing - Banka kao korisnik lizinga

Lizing rate po osnovu operativnog lizinga priznaju se u skladu sa MSFI 16:

- u bilansu stanja od dana kada Banka ima pravo da koristi iznajmljeno sredstvo na period trajanja lizinga plus:
 - period obuhvaćeni eventualnom opcijom produženja lizinga (ako postoji vjerovatnoća da će Banka iskoristiti tu opciju),
 - period obuhvaćen eventualnom opcijom raskida lizinga (ako postoji vjerovatnoća da Banke neće iskoristiti tu opciju)

u iznosu očekivanih plaćanja lizing rata umanjениh za pripadajuće direktne i indirekne poreze, diskontove po inkrementalnoj kamatnoj stopi (stopa zaduživanja koju bi Banka platila za sličan lizing ili ako to ne može odrediti, stopa koju bi na početku lizinga Banka snosila na ime najma, pod sličnim uslovima sa sličnim instrumentima osiguranja izvora sredstava potrebnih za nabavku predmeta lizinga).

- u bilansu uspjeha u skladu sa MSFI 16, linearno tokom trajanja lizinga kao trošak amortizacije, trošak kamate diskontovan prema inkrementalnoj kamatnoj stopi i trošak direktnih i indirektnih poreza u skladu sa ugovorom o lizingu.

Izuzeto od navednog, u skladu sa MSFI 16, lizing rate za kratkoročne ugovore o lizingu (ugovori do 12 mjeseci) i ugovore male vrijednosti priznaju se kao rashod u bilansu uspjeha linearno tokom trajanja lizinga, izuzev kada drugi sistematski osnov bolje odražava vremenski obrazac za korisnika lizinga.

Operativni lizing - Banka kao davalac lizinga

Banka kao davalac operativnog lizinga prikazuje u svojim bilansima sredstvo koje je dato na operativni lizing, u skladu sa prirodom tog sredstva.

Prihod od operativnog lizinga biće priznat u jednakim iznosima tokom perioda trajanja lizinga, osim ukoliko neki drugi sistematski osnov bolje ne pokazuje vremenski obrazac u kojem se smanjuje korist nastala od upotrebe sredstva datog u lizing.

Politika amortizacije za sredstva data u lizing treba da bude konzistentna sa politikama amortizacije Banke kao davaoca lizinga, za slična sredstva, i takva amortizacija treba da bude izračunata u skladu sa MRS 16 i MRS 38.

Transakcije prodaje i povratnog lizinga

Ove transakcije obuhvataju prodaju sredstva i davanje u lizing istog sredstva nazad prodavcu.

Ukoliko transakcija prodaje i povratnog lizinga rezultuje u finansijskom lizingu, svaki višak prodajne vrijednosti iznad knjigovodstvene vrijednosti zakupljenog sredstva neće biti odmah priznat kao prihod u finansijskim izvještajima prodavca-korisnika lizinga, već se razgraničava i priznaje kao prihod tokom vremena trajanja lizinga.

Ukoliko transakcija prodaje i povratnog lizinga rezultira uspostavljanjem operativnog lizinga i ukoliko je evidentno da je transakcija utvrđena po fer vrijednosti, bilo koji dobitak ili gubitak priznaće se odmah i svaki višak prodajne vrijednosti iznad knjigovodstvene vrijednosti zakupljenog sredstva neće biti odmah priznat, već se razgraničava i priznaje kao prihod tokom vremena trajanja lizinga. Ukoliko je prodajna cijena ispod fer vrijednosti, dobitak ili gubitak priznaju se odmah, osim ukoliko taj gubitak nije kompenzovan budućim lizing ratama po cijeni nižoj od tržišne. Tada će on biti razgraničen i amortizovan srazmjerno lizing ratama tokom perioda u kojem se očekuje korišćenje tog sredstva. Ukoliko je pak prodajna cijena iznad fer vrijednosti, višak iznad fer vrijednosti razgraničava se i amortizuje tokom perioda za koji se očekuje da će se to sredstvo koristiti.

3.14. Nekretnine i oprema**3.14.1. Priznavanje i vrednovanje**

Prilikom inicijalnog priznavanja, nekretnine i oprema se vrednuju po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja, odnosno u ukupnom iznosu svih izdataka koji su neophodni da se sredstva dovedu u stanje raspoloživo za upotrebu. Nakon početnog priznavanja kao sredstva, nekretnine i oprema se knjiže po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ukupnu akumuliranu amortizaciju i ukupne eventualne gubitke zbog umanjenja vrijednosti.

3.14.2. Naknadno vrednovanje

Nekretnine i oprema se vrednuju po nabavnoj vrijednosti, bez uvećanja za izdatke svakodnevnog održavanja, umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i gubitke po osnovu obezvrijeđenja. Nabavna vrijednost nekretnine i opreme se uvećava za iznos naknadnih izdataka nastalih prilikom rekonstrukcije i zamjene dijelova opreme, u trenutku u kome je izdatak nastao pod uslovom da ispunjava uslove da se može pripisati nabavnoj vrijednosti sredstava.

3.14.3. Amortizacija

Amortizacija se obračunava primjenom proporcionalne metode na nabavnu vrijednost nekretnina i opreme tokom procenjenog korisnog vijeka upotrebe. Zemljište ne podliježe amortizaciji.

Stope amortizacije sredstava se kreću u sljedećim rasponima:

	2019. godina	2018. godina
Zgrade	1,3%	1,3%
Računarska oprema i srodna oprema	14,29% - 20,00%	14,29% - 20,00%
Automobili	12,50%	12,50%
Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	6,49% - 38,72%	6,49% - 85,71%
Oprema i ostala sredstva	10,00% - 15,50%	10,00% - 15,50%

Sredstva u pripremi se amortizuju nakon stavljanja u upotrebu. Ulaganja u objekte koje Banka koristi u zakupu, amortizuju se na period trajanja zakupa.

Troškovi investicionog i tekućeg održavanja se iskazuju u bilansu uspjeha u trenutku njihovog nastanka.

3.14.4. Prestanak priznavanja

Banka prestaje sa priznavanjem nekretnina i opreme u slučaju njihovog otuđenja ili njihovog povlačenja iz upotrebe, a iz njihovog otuđenja se ne očekuju buduće ekonomske koristi. Dobici i gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme, priznaju se u korist ili na teret bilansa uspjeha, kao dio ostalih operativnih prihoda i rashoda.

3.15. Nematerijalna ulaganja

Prilikom inicijalnog priznavanja, nematerijalna sredstva se početno odmjeravaju po nabavnoj vrijednosti, odnosno vrednuju se u ukupnom iznosu svih izdataka koji su neophodni da se sredstvo dovede u stanje neophodno za upotrebu.

3.15. Nematerijalna ulaganja (nastavak)

Nakon inicijalnog priznavanja, nematerijalna sredstva se vrednuju po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i eventualne gubitke po osnovu obezvrijeđenja. Naknadni izdaci se mogu pripisati vrijednosti prethodno priznatog nematerijalnog sredstva, samo ako produžavaju očekivane buduće ekonomske

koristi po osnovu takvog sredstva. Troškovi svakodnevnog održavanja se priznaju u bilansu uspjeha kao trošak perioda u kome nastanu.

Amortizacija nematerijalnog sredstva se priznaje u bilansu uspjeha u jednakim godišnjim iznosima tokom procijenjenog vijeka trajanja, budući da se na taj način najbolje odražava očekivana potrošnja upotrebe ekonomske vrijednosti sadržane u nematerijalnom sredstvu. Amortizacione stope nematerijalnih ulaganja kreću se u rasponu od 10% do 16,50%.

3.16. Investicione nekretnine

Investicione nekretnine obuhvataju imovinu koju Banka koristi u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnine. Investicione nekretnine se prilikom inicijalnog priznanja vrednuju po nabavnoj vrijednosti uvećane za zavisne troškove. Knjigovodstvena vrijednost se uvećava za izdatke nastale prilikom zamjene dijela postojeće investicione nekretnine od dana kada su izdaci nastali ukoliko su ispunjeni uslovi za njihovo priznavanje, dok se troškovi svakodnevnog održavanja investicione nekretnine ne pripisuje knjigovodstvenoj vrijednosti sredstava.

Banka prestaje sa priznavanjem investicione nekretnine u slučaju njihovog otuđenja ili u slučaju njihovog povlačenja iz upotrebe, a iz njihovog otuđenja se ne očekuju buduće ekonomske koristi. Gubici i dobici nastali usljed otuđenja ili povlačenja investicione nekretnine iz upotrebe se priznaju u bilansu uspjeha perioda u kome su nastali.

3.17. Sredstva stečena naplatom potraživanja

Sredstva stečena naplatom potraživanja se u skladu sa namjerom Banke i odlukom odgovarajućeg nadležnog organa Banke klasifikuju kao:

- sredstva namijenjena prodaji ili
- investicione nekretnine.

Banka na sredstvima stečenim naplatom potraživanja iskazuje materijalna sredstva primljena po osnovu naplate potraživanja. Banka dolazi u vlasništvo materijalnih sredstava realizacijom zalogu nad kreditima i plasmanima. Pokretna i nepokretna sredstva stečena naplatom potraživanja priznaju se u poslovnim knjigama s namjerom prodaje iste.

U skladu sa relevantnim MRS i MSFI ova sredstva se inicijalno priznaju po trošku sticanja. Nakon početnog priznavanja vrši se usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti sa fer vrijednošću sredstava stečenih naplatom potraživanja, kao i usklađivanje ukoliko dođe do obezvrijeđenja sredstava u smislu pada nadoknadive vrijednosti. Gubici od umanjenja vrijednosti se priznaju na teret rashoda perioda.

3.18. Obezvrijeđenje nefinansijskih sredstava potraživanja

Banka procjenjuje na dan bilansa stanja, knjigovodstvene vrijednosti nefinansijskih sredstava: nekretnina i opreme, nematerijalnih ulaganja, investicionih ulaganja i materijalne aktive. Ukoliko postoji indikacija da je sredstvo obezvrijeđeno, procjenjuje se nadoknadiva vrijednost kako bi se odredio gubitak po osnovu obezvrijeđenja. Ukoliko se utvrdi da je nadoknadiva vrijednost sredstva manja od knjigovodstvene vrijednosti, knjigovodstvena vrijednost se umanjuje do procijenjenog iznosa nadoknadive vrijednosti. Nadoknadiva vrijednost sredstava utvrđuje se kao vrijednost koja je veća od upotrebne vrijednosti sredstva i njegove fer vrijednosti.

3.18. Obezvrijeđenje nefinansijskih sredstava potraživanja (nastavak)

Za sredstva koja podliježu amortizaciji, odnosno za nekretnine i opremu i nematerijalna ulaganja, provjera da li je došlo do umanjenja njihove vrijednosti vrši se kada događaji ili izmjenjene okolnosti ukažu da knjigovodstvena vrijednost možda neće biti nadoknadiva. Gubitak zbog umanjenja vrijednosti se priznaje u visini iznosa za koji je knjigovodstvena vrijednost sredstva veća od njegove nadoknadive vrijednosti.

Za sredstva koja ne podliježu amortizaciji, odnosno za investiciona ulaganja i materijalnu aktivu, procjena da li je došlo do umanjenja njihove vrijednosti vrši se na godišnjem nivou i kada događaji ili izmjenjene okolnosti ukažu da knjigovodstvena vrijednost neće biti nadoknadiva. Gubitak zbog obezvrjeđenja se priznaje u iznosu razlike na teret rashoda.

Nefinansijska imovina za koju je izvršeno umanjenje vrijednosti procjenjuje se na svaki datum izvještavanja radi mogućeg ukidanja umanjenja vrijednosti. Gubitak od umanjenja vrijednosti se ukida ukoliko je došlo do promjene u procjenama koje su bile korištene za određivanje nadoknadivog iznosa. Gubitak od umanjenja vrijednosti smanjuje se najviše do iznosa knjigovodstvene vrijednosti imovine koja ne prelazi knjigovodstvenu vrijednost imovine koja bi bila utvrđena, umanjena za akumuliranu amortizaciju, u slučaju da nije bio priznat gubitak po osnovu obezvrjeđenja.

Banka je na dan 31. decembra 2019. godine sproveda test umanjenja vrijednosti nefinansijskih sredstva na osnovu kojeg nije bilo potrebe za umanjenjem vrijednosti nekretnina.

3.19. Finansijske garancije

U uobičajenom toku poslovanja Banka, odobrava finansijske garancije koje se sastoje od plativih i činidbenih garancija, akreditiva i drugih poslova jemstva. Finansijske garancije se incijalno priznaju u vanbilansnoj aktivu po fer vrijednosti, a nakon inicijalnog priznavanja, obaveze Banke koje proističu iz finansijskih garancija vrednuju se u iznosu amortizovane naknade ili iznosu najbolje procjene troškova neophodnim da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos veći.

Po osnovu finansijske garancije, povećanje obaveza se iskazuje u okviru bilansa stanja, a prmljene naknade se priznaju u korist bilansa uspjeha u okviru prihoda od naknada i provizija tokom perioda korišćenja garancije.

3.20. Sredstva u ime i za račun trećih osoba

Banka upravlja sredstvima u ime i za račun pravnih lica. Navedena sredstva ne čine dio imovine Banke i isključena su iz njenog bilansa. Za pružene usluge Banka ostvaruje naknadu.

3.21. Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju kada Banka ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao rezultat prethodnog događaja, za koje je vjerovatno da će biti potreban odliv ekonomskih koristi da bi obaveza bila izmirena i za koju je moguće izvršiti pouzdanu procjenu iznosa obaveze. U slučajevima kada je efekat vremenske vrijednosti novca materijalan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrijednost izdataka za koje se pretpostavlja da će biti dovoljni da se obaveze izmire.

3.22. Kapital

Kapital se sastoji od akcijskog kapitala, emisionog ažia, rezervi kapitala (opštih zakonskih rezervi i ostalih rezervi), neraspoređene dobiti iz ranijih godina, neto dobiti tekućeg perioda, rezervi za kreditne gubitke po regulatornom zahtjevu i revalorizacionih rezervi.

Aksijski kapital

Aksijski kapital predstavlja nominalnu vrijednost uplaćenih običnih akcija klasifikovanih kao kapital i denominovan je u BAM.

Emisiona premija

Emisiona premija predstavlja pozitivnu razliku između uplaćene vrijednosti običnih akcija i njihove nominalne vrijednosti po osnovu emisija akcija.

Rezerve iz dobiti

Rezerve iz dobiti formirane su u skladu sa Zakonom o preduzećima Republike Srpske koji zahtijeva da se 5% dobiti tekuće godine izdvoji u zakonske rezerve sve do iznosa 10% akcijskog kapitala. Zakonske rezerve do 10% akcijskog kapitala mogu se koristiti za pokriće gubitaka tekuće i prošlih godina.

Regulatorne rezerve za procijenjene gubitke iz dobiti

Kao što je već navedeno u napomeni 3.12. regulatorne rezerve za procijenjene gubitke iz dobiti predstavljaju razliku između umanjenja vrijednosti izračunatog u skladu sa zahtjevima MSFI-a i umanjenja vrijednosti izračunatog u skladu sa propisima ABRS-a.

Banka je u toku 2019. godine nadoknadila regulatorne rezerve za procijenjene gubitke iz dobiti, tako da na dan 31. decembar 2019. godine nije imala odbitnu stavku od regulatornog kapitala prilikom obračuna adekvatnosti kapitala.

Revalorizacije rezerve

Revalorizacije rezerve se odnose na nerealizovane neto dobitke i gubitke formirane kao rezultat svođenja na tržišnu vrijednost ulaganja u hartije od vrijednosti po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat.

Dividende

Dividende na akcije evidentiraju se kao obaveza u periodu u kojem je donijeta odluka o njihovoj isplati.

3.23. Zarada po akciji

Zarada po akciji izračunava se dijeljenjem neto dobiti koja pripada akcionarima, vlasnicima običnih akcija Banke, ponderisanim prosječnim brojem izdatih običnih akcija u toku izvještajnog perioda.

4. ZNAČAJNA RAČUNOVODSTVENA RASUĐIVANJA I PROCJENE

Banka vrši procjene i pretpostavke o efektima koje će imati vrijednosti sredstava i obaveza iskazani u finansijskim izvještajima u narednoj finansijskoj godini. Procjene i prosuđivanja se neprekidno evidentiraju i zasnivaju se na istorijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja za koje se smatra da će u datim okolnostima biti razumna.

Procjene i prosuđivanja koja bi mogla da izazovu materijalne promjene knjigovodstvenih iznosa sredstava i obaveza u toku sljedeće finansijske godine opisane su u nastavku teksta.

4.1 Gubici zbog obezvrjeđenja potraživanja

Banka vrši analizu kreditnog portfolija u cilju procjene obezvrjeđenja potraživanja najmanje na kvartalnom nivou. U procesu utvrđivanja da li u bilansu uspjeha treba prikazati gubitak zbog obezvrjeđivanja, Banka prosuđuje da li postoje pouzdani dokazi koji pokazuju mjerljivo smanjenje procijenjenih budućih tokova gotovine od kreditnog portfolija, prije nego što se smanjenje može identifikovati na pojedinačnom kreditu u tom portfoliju. Ovi dokazi mogu uključivati raspoložive podatke koji ukazuju na to da je nastala nepovoljna promjena u statusu dužnika u pogledu plaćanja obaveza prema Banci ili na nacionalne ili lokalne okolnosti koji su u korelaciji sa neizvršenjem obaveza.

Procjena postojanja objektivnih dokaza o obezvrjeđenju se sprovodi na individualnom nivou finansijskih sredstava koja su pojedinačno značajna. Procjena na grupnom nivou se radi za potraživanja koja nisu individualno značajna i za obezvrjeđenja koja su sadržana u portfoliju a za koje ne postoji objektivni dokaz o pojedinačnom obezvrjeđenju.

Procjena na grupnom nivou zavisi od vrste dužnika, vrste plasmana i ročnosti, kao i podgrupe sa sličnim karakteristikama.

Banka vrši procjene na bazi iskustva o ostvarenim gubicima po kreditima iz prethodnih perioda za sva sredstva sa karakteristikama kreditnog rizika i objektivnim dokazima o umanjenju vrijednosti koji su slični karakteristikama sredstava u portfoliju.

4.2 Utvrđivanje fer vrijednosti finansijskih instrumenata

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu na dan bilansa stanja se bazira na kotiranim, tržišnim cijenama ponude ili tražnje, bez umanjenja po osnovu transakcionih troškova. Fer vrijednost finansijskih instrumenata koji nisu kotirani na aktivnom tržištu se određuje korišćenjem odgovarajućih tehnika vrednovanja, koje obuhvataju tehnike neto sadašnje vrijednosti, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje tržišne cijene i ostali relevantni modeli.

Kada tržišni inputi nisu dostupni, oni se određuju procjenjivanjima koja uključuju određeni stepen rasuđivanja u procjeni „fer“ vrijednosti. Modeli procjene oslikavaju trenutno stanje na tržištu na datum mjerenja i ne moraju predstavljati uslove na tržištu prije ili nakon datuma mjerenja. Stoga se tehnike vrednovanja revidiraju periodično, kako bi na odgovarajući način odrazile tekuće tržišne uslove.

4.3 Dugoročne beneficije za zaposlene

Troškovi dugoročnih beneficija za zaposlene se određuju korišćenjem aktuarske procjene. Ona uključuje predviđanje diskontnih stopa, budućih povećanja plata i budućih stopa fluktuacije zaposlenih. S obzirom da je riječ o dugoročnim predviđanjima, ovakve procjene nose viši nivo neizvjesnosti.

5. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA (oznaka AOP OD 202 do 208)

NOVA BANKA AD BANJA LUKA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

	2019. <i>KM hiljada</i>	2018. <i>KM hiljada</i>
Prihodi od kamata:		
Prihodi od kamata po osnovu kredita, depozita i HoV u domaćoj valuti	9.673	7.497
Prihodi od kamata po osnovu kredita, depozita i HoV sa ugovorenim zaštitom od rizika	57.611	68.494
Prihodi od kamata po osnovu kredita, depozita i HoV u stranoj valuti	5.237	2.754
Ukupno prihodi od kamata	72.521	78.745
Rashodi od kamata:		
Rashodi kamata po osnovu kredita, depozita i HoV u domaćoj valuti	1.857	1.690
Rashodi kamata po osnovu kredita, depozita i HoV sa ugovorenim zaštitom od rizika	10.405	12.538
Rashodi kamata po osnovu kredita, depozita i HoV u stranoj valuti	8.377	11.614
Ukupno rashodi kamata	20.639	25.842
Neto prihodi od kamata	51.882	52.903

Prihodi i rashodi od kamata po izvorima nastanka dati su u sljedećoj tabeli:

	2019.		2018.	
	Prihodi <i>KM hiljada</i>	Rashodi <i>KM hiljada</i>	Prihodi <i>KM hiljada</i>	Rashodi <i>KM hiljada</i>
Banke	104	219	74	140
Privreda	25.864	924	29.409	1.109
Javni sektor	16.430	697	18.442	906
Stanovništvo	29.584	11.846	30.295	16.096
Ostali komitenti	539	6.953	525	7.591
Ukupno	72.521	20.639	78.745	25.842
Neto prihodi od kamata	51.882		52.903	

NOVA BANKA AD BANJA LUKA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

6. PRIHODI I RASHODI PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA (oznaka AOP 212 do 218)

	2019.	2018.
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Prihodi od usluga platnog prometa	10.542	9.912
Prihodi od provizija	8.930	8.963
Prihodi od ostalih naknada	15.926	14.117
Prihodi od naknada i provizija	35.398	32.992
Rashodi naknada i provizija u domaćoj valuti	1.411	1.419
Rashodi naknada i provizija u stranoj valuti	123	166
Rashodi ostalih naknada i provizija	10.574	8.659
Rashodi od naknada i provizija	12.108	10.244
Neto prihodi od naknada i provizija	23.290	22.748
Dobici po osnovu prodaje HOV	660	50
Gubitci po osnovu prodaje HOV	(476)	(160)
Neto dobiti/gubici po osnovu prodaje HOV	184	(111)

NOVA BANKA AD BANJA LUKA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

6. PRIHODI I RASHODI PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA (oznaka AOP od 212 do 218) (nastavak)

Prihodi od provizija

	2019. <i>KM hiljada</i>	2018. <i>KM hiljada</i>
Naknade po kreditima i ostaloj aktivi	5.297	5.433
Naknade po vanbilansnim poslovima	3.633	3.530
Ukupno	8.930	8.963

Prihodi od naknada

	2019. <i>KM hiljada</i>	2018. <i>KM hiljada</i>
Naknade i članarine po poslovima sa karticama	7.764	6.312
Naknade za mjenjačke usluge	3.431	3.172
Naknade za vođenje računa	969	947
Naknade za bankarske pakete	3.498	3.376
Naknade za brokerske provizije	204	171
Naknade za ostale vanbilansne poslove	6	12
Ostali prihodi od naknada	54	127
Ukupno	15.926	14.117

Rashodi ostalih naknada i provizija

	2019. <i>KM hiljada</i>	2018. <i>KM hiljada</i>
Rashodi naknada i provizija za konverziju	2.467	2.229
Rashodi naknada po poslovima sa karticama	6.242	4.779
Rashodi naknada i provizija prema Agenciji za bankarstvo RS	1.510	1.467
Rashodi naknada i provizija prema Centralnom registru i Berzi	355	184
Ostale naknade i provizije	-	-
Ukupno	10.574	8.659

Rashodi naknada po kartičnim poslovima u iznosu od 6.242 hiljada BAM na dan 31. decembar 2019. godine (2018: 4.779 hiljada BAM) se odnose na međubankarske provizije (interchange fee) za rad kartica Visa i MasterCard na bankomatima i POS terminalima drugih banaka, kao i provizije nastale tuđim karticama u trgovačkoj mreži Nove banke. Rast broja kartica i transakcija uticali su na rast rashoda naknada po kartičnim poslovima u 2019. godini.

NOVA BANKA AD BANJA LUKA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

7. PRIHODI I RASHODI IZ OPERATIVNOG POSLOVANJA (oznaka AOPod 236 do 256)

	2019.	2018.
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Prihodi iz operativnog poslovanja		
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana	35.471	33.419
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne pozicije	1.967	8.234
Prihodi od ukidanja rezervisanja za sudske sporove	207	44
Prihodi od ukidanja neiskorištenih ostalih rezervisanja	-	-
Ostali prihodi iz operativnog poslovanja	2.228	1.303
Ukupno	40.873	43.000

	2019.	2018.
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Rashodi iz operativnog poslovanja		
Rashodi indirektnih otpisa plasmana	57.569	60.164
Rashodi rezervisanja za vanbilansne stavke	839	1.128
Rashodi po osnovu rezervisanja za sudske sporove	150	57
Troškovi neto zarada i druge naknade	12.097	13.031
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i druge naknade	7.309	8.301
Troškovi naknada za privremene i povremene poslove	113	150
Ostali lični rashodi	563	609
Troškovi materijala, režije, goriva sl.troškovi	1.727	1.813
Troškovi proizvodnih usluga	11.222	13.681
Troškovi amortizacije	7.839	5.535
Nematerijalni troškovi	9.421	9.706
Troškovi po osnovu poreza i doprinosa	871	616
Porez na imovinu	105	76
Ostali troškovi	173	203
Ukupno	110.008	115.330
Gubitak iz operativnog poslovanja	69.135	72.330

NOVA BANKA AD BANJA LUKA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

7. PRIHODI I RASHODI IZ OPERATIVNOG POSLOVANJA (oznaka AOP od 236 do 256) (nastavak)

a) Prihodi i rashodi indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja

Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja

	2019.	2018.
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana	36.633	31.016
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa po ostalim potraživanjima	1.181	1.702
Prihodi od ukidanja indirektnog otpisa materijalne imovine	657	701
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne stavke	1.967	8.234
Prihodi od ukidanja rezervisanja za sudske sporove	207	44
Prihodi od ukidanja rezervisanja za otpremninu	-	-
Ukupno	38.645	41.697

Rashodi po osnovu indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja

	2019.	2018.
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Rashodi indirektnih otpisa plasmana	36.544	53.594
Rashodi indirektnih otpisa za rizike na ostala potraživanja	1.575	1.219
Rashodi indirektnog otpisa materijalne imovine	19.450	5.351
Rashodi rezervisanja za rizike po vanbilansnoj rizičnoj aktivi	839	1.128
Rashodi po osnovu rezervisanja za sudske sporove	150	57
Rashodi po osnovu rezervisanja za otpremnine	10	2
Ukupno	58.568	61.351

Neto troškovi ispravke vrijednosti za stavke rizičnog bilansa i rezerve za stavke rizičnog vanbilansa

	(19.923)	(19.654)
--	----------	----------

b) Ostali prihodi iz operativnog poslovanja odnose se na:

	2019.	2018.
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Prihode po osnovu otkupljenih potraživanja	1.043	438
Prihode po osnovu zakupa	836	718
Ostale operativne prihode	349	147
Ukupno	2.228	1.303

NOVA BANKA AD BANJA LUKA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

7. PRIHODI I RASHODI IZ OPERATIVNOG POSLOVANJA (oznaka AOP od 236 do 256) (nastavak)

c) Troškovi proizvodnih usluga odnose se na:

	2019.	2018.
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Troškovi zakupa od pravnih i fizičkih lica	1.915	4.795
Troškovi usluga PTT saobraćaja i elektronske komunikacije	1.249	1.347
Troškovi usluga PTT saobraćaja za ino platni promet	326	356
Troškovi transporta novca	1.268	1.105
Troškovi marketinga	1.090	1.219
Troškovi tekućeg i investicionog održavanja osnovnih sredstava	1.495	1.256
Troškovi održavanja tuđih osnovnih sredstava	44	42
Troškovi elektronskog bankarstva	586	568
Ostali troškovi proizvodnih usluga	3.248	3.253
Ukupno	11.221	13.941

d) Nematerijalni troškovi odnose se na:

	2019.	2018.
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Troškovi obezbjeđenja objekata	2.917	3.109
Troškovi osiguranja depozita	3.115	3.102
Troškovi osiguranja radnika i osnovnih sredstava	938	840
Troškovi eksternih usluga	628	856
Troškovi održavanja prostorija	297	328
Ostali troškovi nematerijalnih usluga	1.525	1.471
Ukupno	9.420	9.706

NOVA BANKA AD BANJA LUKA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

8. OSTALI PRIHODI I RASHODI (oznaka AOP od 260 do 274)

	2019. <i>KM hiljada</i>	2018. <i>KM hiljada</i>
Ostali prihodi		
Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	1.436	4.836
Dobici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	75	17
Prihodi od smanjenja obaveza	178	180
Prihodi po osnovu prijevremenog razročenja depozita	979	587
Prihodi od prodaje materijalnih vrednosti	204	233
Prihodi od dividendi	201	52
Viškovi	10	14
Ostali prihodi	221	74
	3.304	5.993
	2019. <i>KM hiljada</i>	2018. <i>KM hiljada</i>
Ostali rashodi		
Rashodi po osnovu direktnog otpisa potraživanja	330	85
Gubici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	97	72
Gubici od prodaje investicionih ulaganja	-	71
Gubici po osnovu prodatih materijalnih vrijednosti	2.194	997
Gubici po osnovu rashodovanja i otpisa osnovnih sredstava	53	90
Rashodi po osnovu obezvrjeđenja materijalne aktive	11	219
Rashodi po osnovu sudskih rješenja i vansudskog poravnjanja	429	-
Manjkovi	4	2
Ostali rashodi	422	795
	4.040	2.332
Dobit po osnovu ostalih prihoda i rashoda	(736)	3.662

9. PRIHODI I RASHODI OD PROMJENE VRIJEDNOSTI IMOVINE I OBAVEZA
(oznaka AOP od 280 do 290)

	2019. <i>KM hiljada</i>	2018. <i>KM hiljada</i>
Prihodi od promjene vrijednosti imovine i obaveza		
Prihodi po osnovu promjene vrijednosti HOV	4.255	1.279
Prihodi po osnovu pozitivnih kursnih razlika	9.599	11.069
	13.854	12.348
Rashodi od promjene vrijednosti imovine i obaveza		
Rashodi po osnovu promjene vrijednosti HOV	63	43
Rashodi po osnovu promjena vrijednosti osnovnih sredstava	-	-
Rashodi po osnovu negativnih kursnih razlika	5.193	6.654
	5.256	6.697
Dobit po osnovu promjene vrijednosti imovine i obaveza	8.598	5.651

NOVA BANKA AD BANJA LUKA**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE****9. POREZ NA DOBIT**

Tekući porez na dobit za 2019. godinu obračunat je primjenom poreske stope od 10% na oporezivu dobit prikazanu u poreskom bilansu za poreske obveznike u Republici Srpskoj, Federaciji Bosne i Hercegovine, i Brčko Distrikta.

Komponente poreza na dobit za 2019. godinu su:

	2019. <i>KM hiljada</i>	2018. <i>KM hiljada</i>
Tekući porez na dobit	1.941	1.835
Promjene u odloženim porezima:		
- Odložene poreske obaveze	(37)	(71)
- Odložena poreska sredstva	-	60
Ukupno	1.904	1.824

Usaglašavanjem pozicija iz poreskog bilansa (prihoda, troškova i osnovice za oporezivanje) sa poreskom stopom važećom u Republici Srpskoj za 2019. i 2018. godinu porez na dobit može se dalje analizirati na sljedeći način:

	2019. <i>KM hiljada</i>	2018. <i>KM hiljada</i>
Dobit prije oporezivanja	14.082	12.523
Računovodstveni rezultat pomnožen propisanom poreskom stopom od 10%	1.408	1.252
Poreski efekti troškova i prihoda koji se ne priznaju za svrhe poreza na dobit	533	583
Porez na dobit	1.941	1.835
<i>Efektivna poreska stopa za period</i>	13,78%	14,66%

10. ZARADA PO AKCIJI

Osnovna zarada po akciji izračunava se dijeljenjem neto dobiti koja pripada akcionarima, vlasnicima običnih akcija Banke, ponderisanim prosječnim brojem izdatih običnih akcija u toku izvještajnog perioda.

	31.12.2019.	31.12.2018.
Neto dobitak obračunskog perioda	12.178	10.699
Prosječan ponderisan broj akcija	134.538	134.638
Obična zarada po akciji	0,09	0,08

NOVA BANKA AD BANJA LUKA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

11. GOTOVINA, GOTOVINSKI EKVIVALENTI, ZLATO I POTRAŽIVANJA IZ OPERATIVNOG POSLOVANJA
(oznaka AOP od 003 do 007)

	31.12.2019. <i>KM hiljada</i>	31.12.2018. <i>KM hiljada</i>
Gotovina, gotovinski ekvivalenti i zlato		
Blagajna u domaćoj valuti	24.283	19.342
Blagajna u stranoj valuti	50.346	39.675
Žiro račun poslovne jedinice	1.913	1.790
Devizni računi kod ino banaka - izdvojeni depozit	1.881	1.910
Devizni računi kod ino banaka	9.813	22.718
	88.236	85.435
Ispravke vrijednosti	(46)	(28)
	88.190	85.407
 Ostala potraživanja	 8.711	 9.382
Ispravka vrijednosti za ostala potraživanja	(1.270)	(1.583)
	7.501	7.799
 Ukupno	 95.691	 93.206

Ostala potraživanja se odnose na sljedeće:

	31.12.2019. <i>KM hiljada</i>	31.12.2018. <i>KM hiljada</i>
Dati avansi po drugim osnovama	593	471
Potraživanja od zaposlenih (za naknadu štete i sl.)	11	11
Potraživanja za plaćanja po garanciji	27	792
Namjenski depozit za obavljanje platnih transakcija sa karticama	2.490	2.332
Potraživanja iz operativnog poslovanja po osnovu gotovinskih isplata na ATM bankomatima za isplate dana 31.12.2019. godine nakon popisa	1.533	1.407
Potraživanja za izvršena plaćanja po karticama Nove banke	78	1.276
Potraživanja za date depozite na ime licitacije za sudske sporove	53	33
Potraživanja za izvršena plaćanja - trajni nalozi	170	-
Potraživanja po osnovu naknada koje se refundiraju	315	240
Ostala potraživanja iz operativnog poslovanja	1.377	782
Ostala potraživanja iz operativnog poslovanja po osnovu minusnog salda	267	245
Ostala potraživanja od klijenata banke	351	715
Potraživanja za više plaćen porez iz dobiti	-	-
Potraživanja za izvršena plaćanja po karticama drugih banaka	-	56
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	406	1.022
	8.771	9.382
Ispravka vrijednosti	(1.270)	(1.583)
 Neto vrijednost ostalih potraživanja	 7.501	 7.799

12. DEPOZITI I KREDITI U DOMAĆOJ I STRANOJ VALUTI (oznaka AOP od 009 do 010)

	31.12.2019. KM hiljada	31.12.2018. KM hiljada
Depoziti i krediti u domaćoj valuti – sredstva kod Centralne banke BiH	357.279	317.671
	357.279	317.671
Ispravka vrijednosti	(36)	(144)
Ukupno	357.243	317.527

U okviru sredstava rezervi kod Centralne banke Bosne i Hercegovine sadržana je obračunata obavezna rezerva za period održavanja od 21. do 31. decembra 2019. godine. Prosječno stanje računa rezervi za navedeni period iznosi 271.831 hiljade BAM i uključuje prosječnu obaveznu rezervu u iznosu od 185.194 hiljada BAM i iznos veći od obavezne rezerve u iznosu od 86.637 hiljada BAM.

Obavezna rezerva je izdvojena u skladu sa Odlukama Centralne banke Bosne i Hercegovine o utvrđivanju i održavanju obaveznih rezervi i utvrđivanju naknade na iznos rezervi, koja propisuje osnovicu za obračun obavezne rezerve, obračunski period, stopu obavezne rezerve, kao i obračun naknade banci za iznos sredstava na računu rezervi kod Centralne banke Bosne i Hercegovine.

Osnovicu za obračun obavezne rezerve čine depoziti i pozajmljena sredstva, bez obzira u kojoj su valuti sredstva izražena. Obavezna rezerva se obračunava prema stanju tih sredstava na kraju svakog radnog dana u toku obračunskog perioda, koji prethodi periodu obračuna. Obračunski period (period obračuna obaveznih rezervi) počinje svakog mjeseca prvog, jedanaestog i dvadesetprvog dana, a završava se desetog, dvadesetog i posljednjeg dana u mjesecu. Banka je obavezna da nakon svakog obračunskog perioda, a najkasnije u roku od tri dana po isteku perioda obračuna dostavi Centralnoj banci Bosne i Hercegovine izvještaj o stanju svojih depozita i pozajmljenih sredstava izraženih u konvertibilnim markama.

Odlukom o utvrđivanju i održavanju obaveznih rezervi i utvrđivanju naknade na iznos rezervi („Službeni glasnik RS” br. 33/16) te Odlukama o dopuni Odluke o utvrđivanju i održavanju obaveznih rezervi i utvrđivanju naknade na iznos rezervi („Službeni glasnik RS” br. 55/16, 28/19), definisano je da stopa obavezne rezerve koju primjenjuje Centralna banka BiH iznosi 10% na depozite i pozajmljena sredstva.

U skladu sa navedenim Odlukama, Centralna banka obračunava naknadu na iznos sredstava iznad obavezne rezerve po stopi koju primjenjuje Evropska Centralna banka na depozite komercijalnih banaka (Deposit Facility Rate).

NOVA BANKA AD BANJA LUKA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

13. POTRAŽIVANJA ZA KAMATU I NAKNADU, POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE I DRUGA
POTRAŽIVANJA (oznaka AOP 012 do 013)

	31.12.2019. <i>KM hiljada</i>	31.12.2018. <i>KM hiljada</i>
Potraživanja za kamatu i naknadu	7.156	7.469
Druge potraživanja	1.538	575
	8.694	8.044
Ispravka vrijednosti	(5.493)	(4.483)
Ukupno	3.196	3.561

14. DATI KREDITI I DEPOZITI (oznaka AOP od 015 do 017)

a) Pregled po korisnicima kredita

	Kratkoročni <i>KM hiljada</i>	Dugoročni <i>KM hiljada</i>	Ukupno 31.12.2019. <i>KM hiljada</i>	Kratkoročni <i>KM hiljada</i>	Dugoročni <i>KM hiljada</i>	Ukupno 31.12.2018. <i>KM hiljada</i>
Dati krediti:						
- Preduzeća	101.431	365.819	467.250	64.357	393.630	457.987
- Javna i državna preduzeća	1.993	126.152	128.145	15.974	116.526	132.500
- Vlada	2.377	207.754	210.131	545	139.479	140.024
- Stanovništvo	30.491	482.250	512.741	21.132	457.002	478.134
- Ostali komitent	4.380	12.2084	16.588	1.355	8.044	9.399
Kredit i plasmani komitentima (bruto)	140.672	1.194.183	1.334.855	103.363	1.114.682	1.218.044
Ispravka vrijednosti	(1.276)	(25.555)	(26.831)	(2.035)	(61.295)	(63.330)
Kredit i plasmani komitentima (neto)	139.396	1.168.628	1.308.024	101.328	1.053.386	1.154.714

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

14. DATI KREDITI I DEPOZITI (oznaka AOP od 015 do 017) (nastavak)

b) Ročnost dospjeća kredita

Ročnost dospjeća kredita klijentima, prema roku dospjeća, sa stanjem na dan 31. decembar je sljedeća:

	<u>31.12.2019.</u>	<u>31.12.2018.</u>
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Do 30 dana	25.057	18.690
Od 1 do 3 mjeseca	70.353	50.103
Od 3 do 12 mjeseci	256.523	237.511
Od 1 do 5 godina	65.472	857.395
Preko 5 godina	330.450	54.345
Kreditni korisnicima na dan 31. decembra (bruto)	1.334.855	1.218.044
Ispravka vrijednosti	(26.831)	(63.330)
Kreditni korisnicima na dan 31. decembra (neto)	1.308.024	1.154.714

c) Koncentracija kredita korisnicima

Koncentracija ukupno plasiranih sredstava komitentima od strane Banke, na dan 31. Decembar po granama djelatnosti je sljedeća:

	<u>31.12.2019.</u>	<u>31.12.2018.</u>
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Poljoprivreda, lov i ribolov	42.558	48.227
Rudarstvo i industrija	175.964	183.309
Građevinarstvo	56.264	86.611
Trgovina	158.305	140.765
Usluge, turizam i ugostiteljstvo	24.957	24.668
Transport, skladištenje, telekomunikacije	57.816	15.094
Finansije	44.574	55.068
Trgovina nekretninama	16.121	16.522
Administracija, druge javne usluge	264.586	185.170
Ostalo	493.710	462.610
	1.334.855	1.218.044
Ispravka vrijednosti	(26.831)	(63.330)
Neto krediti	1.308.024	1.154.714

Promjene na ispravkama vrijednosti ostalih plasmana bile su sljedeće:

NOVA BANKA AD BANJA LUKA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

15. HARTIJE OD VRIJEDNOSTI (oznaka AOP od 019 do 021)

U sljedećoj tabeli dat je pregled hartija od vrijednosti po namjeni:

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
	000 BAM	000 BAM
Finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		
Hartije od vrijednosti za trgovanje	10.688	6.753
Neto vrijednost na dan 31. decembra	10.688	6.753
Finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat		
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospijeca	52	91
Učešća u kapitalu drugih pravnih lica	1.237	1.185
Obveznice Republike Srpske	233.691	246.686
Ispravka vrijednosti obveznica	-	(241)
Neto vrijednost na dan 31. decembra	234.980	247.721
	245.668	254.474

Ispravke vrijednosti na obveznice Republike Srpske su iskazane kroz ostali ukupan rezultat i sa 31.12.2019. godine iznose 257 hiljada KM.

Banka na dan 31. decembra 2019. godine ima iskazano učešće (udjele) u drugim pravnim licima. Ni jedno učešće u kapitalu pojedinačnog pravnog lica ne prelazi 5% regulatornog kapitala Banke.

Takođe, na dan 31. decembra 2019. godine ukupna neto vrijednost svih učešća Banke u kapitalu kod drugih pravnih lica ne prelazi 20% regulatornog kapitala Banke, a ukupan iznos u drugim nefinansijskim pravnim licima ne prelazi 10% osnovnog kapitala Banke.

Struktura učešća u kapitalu drugih pravnih lica data je u sljedećoj tabeli:

	%	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
	učešća	000 BAM	000 BAM
Banjalučka berza a.d. Banjaluka	9,47%	252	252
Centralni registar HoV a.d. Banjaluka	7%	334	235
ZIF Unioninvest fond a.d. Bijeljina	7,85%	200	200
Nova Real Estate a.d Banjaluka	9%	450	450
SWIFT		86	86
		1.322	1.223
Ispravka vrijednosti		(85)	(38)
Učešća u kapitalu, neto		1.237	1.185

NOVA BANKA AD BANJA LUKA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Pregled Obveznica Republike Srpske sa stanjem na dan 31. decembra 2019. godine je prikazan u sljedećoj tabeli:

Naziv HoV	Datum kupovine	Datum dospijeca	Kamatna stopa	Nominalna vrijednost 000 BAM	Odstupanje od fer vrijednosti 000 BAM	Stanje na dan 31.12.2019. 000 BAM
Obveznice RS (RSBD)	21.10.2015.	21.10.2020.	4,25	4.081	(20)	4.061
Obveznice RS (RSBD)	07.09.2016.	07.09.2023.	4,50	24.965	346	25.311
Obveznice RS (RSBD)	07.12.2016.	07.12.2023.	4,50	20.334	76	20.410
Obveznice RS (RSBD)	27.01.2017.	27.01.2020.	3,25	11.104	334	11.438
Obveznice RS (RSBD)	05.05.2017.	05.05.2022.	3,50	21.646	494	22.140
Obveznice RS (RSBD)	21.06.2017.	21.06.2027.	4,50	6.250	149	6.399
Obveznice RS (RSBD)	04.08.2017.	04.08.2027.	4,00	10.000	159	10.159
Obveznice RS (RSBD)	06.09.2017.	06.09.2024.	3,75	15.507	181	15.688
Obveznice RS (RSBD)	08.12.2017.	08.12.2024.	3,75	9.248	24	9.272
Obveznice RS (RSBD)	31.01.2018.	31.01.2023.	3,00	1.001	19	1.020
Obveznice RS (EUROBOND)	28.06.2018.	28.06.2023.	4,75	107.571	222	107.793
Ukupno				231.707	1.984	233.691

NOVA BANKA AD BANJA LUKA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

16. OSTALI PLASMANI I AVR (oznaka AOP od 023 do 029)

	31.12.2019.	31.12.2018.
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Otkupljena potraživanja	48.540	2.477
Dospjeli plasmani dugoročnih plasmana u domaćoj valuti	104.357	76.464
Dospjeli plasmani za otkupljena potraživanja	541	541
Dospjeli plasmani dugoročnih plasmana u stranoj valuti	2.011	2.016
Razgraničena potraživanja za obračunatu kamatu po kreditima	3.638	3.362
Razgraničena potraživanja za obračunatu kamatu po HoV	1.861	4.647
Razgraničena potraživanja za obračunatu kamatu za rentnu štednju	2.330	3.129
Razgraničena potraživanja za unaprijed plaćene troškove	2.024	1.449
Razgraničena potraživanja za obračunate prihode	538	1.193
Ostali plasmani u stranoj valuti	61	51
Ostali plasmani	273	100
Ukupno	166.174	95.429
Diskont na otkupljena potraživanja	(4.825)	(69)
Ispravka vrijednosti	(84.095)	(48.967)
Stanje na dan 31. Decembra	77.254	46.393

17. Zalihe i stalna sredstva namijenjena prodaji (oznaka AOP 030 I AOP031)

	31.12.2019.	31.12.2018.
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
ZALIHE:		
- ostale zalihe	1.138	1.061
-Ispravke vrijednosti ostale	(446)	(381)
Stanje na dan 31.Decembar	692	680
Stalna sredstva namijenjena prodaji:		
- zemljište	10.977	7.491
- nekretnine	38.460	18.867
- oprema	9.901	4.806
Ukupno	59.338	31.164
Ispravka vrijednosti sredstva stečen h naplatom potraživanja	(901)	(1.011)
Ispravka vrijednosti materijalne imovine	(26.016)	(7.222)
Ukupno ispravke	(26.917)	(8.233)
Stanje na dan 31. Decembra	32.421	22.931

NOVA BANKA AD BANJA LUKA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

18. OSNOVNA SREDSTVA I ULAGANJA U NEKRETNINE (oznaka AOP od 037 do 040)

Osnovna sredstva i promjene na osnovnim sredstvima u toku 2019. i 2018. godine prikazana su kako slijedi:

u 000 BAM	Zemljište i poslovne zgrade	Oprema i ostala sredstva	Investicione nekretnine i oprema	Osnovna sredstva u zakupu (leasing)	Osnovna sredstva u pripremi	Avansi za osnovna sredstva	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST							
Stanje na dan 01.01.2018.	28.175	45.640	4.544	-	3.313	930	82.602
Nabavke u toku godine	-	-	-	-	5.759	-	5.759
Aktiviranje osnovnih sredstava i polovne opreme	1.643	2.441	-	-	(4.084)	-	-
Reklasifikacija osnovnih sredstava	5.538	-	-	-	414	-	5.952
Prenos ulaganja osnovnih sredstava	(151)	-	(905)	-	-	-	(1.056)
Iskorišteni avansi u toku godine	-	-	-	-	-	(2.063)	(2.063)
Novi avansi u toku godine	-	-	-	-	-	1.824	1.824
Prodaja	(132)	(366)	(291)	-	-	-	(789)
Donacija	-	(64)	-	-	-	-	(64)
Otpis/rashodovanje/smanjenje	(2)	(2.721)	-	-	(24)	-	(2.747)
Stanje na dan 31.12.2018.	35.071	44.930	3.348	-	5.378	691	89.418
Stanje na dan 01.01.2019.	35.071	44.930	3.348	-	5.378	691	89.418
Nabavke u toku godine	-	-	-	13.306	4.059	-	17.365
Aktiviranje osnovnih sredstava i polovne opreme	4.260	4.709	-	-	(8.846)	-	123
Reklasifikacija osnovnih sredstava	-	-	-	-	-	-	-
Prenos ulaganja osnovnih sredstava	(11.571)	-	(702)	-	-	-	(12.273)
Iskorišteni avansi u toku godine	-	-	-	-	-	(1.001)	(1.001)
Novi avansi u toku godine	-	-	-	-	-	3.004	3.004
Prodaja	(642)	(768)	(151)	-	-	-	(1.561)
Donacija	-	(44)	-	-	-	-	(44)
Otpis/rashodovanje/smanjenje	(206)	(2.191)	-	(793)	-	-	(3.190)
Stanje na dan 31.12.2019.	26.912	46.636	2.495	12.513	591	2.694	91.840
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI							
Stanje na dan 01.01.2018.	1.150	28.916	-	-	-	-	30.066
Amortizacija	307	4.292	-	-	-	-	4.599
Prenos sa materijalne aktive na osnovna sredstva	2.214	-	-	-	-	-	2.214
Ispravka vrijednosti ulaganja u investicione nekretnine	-	-	129	-	-	-	129
Prodaja	(13)	(190)	-	-	-	-	(203)
Donacija	-	(63)	-	-	-	-	(63)
Otpis/rashodovanje	-	(2.655)	-	-	-	-	(2.656)
Stanje na dan 31.12.2018.	3.658	30.299	129	-	-	-	34.086
Stanje na dan 01.01.2019.	3.658	30.299	129	-	-	-	34.086
Amortizacija	304	4.213	-	2.211	-	-	6.728
Prenos sa osnovnih sredstava na materijalnu aktivu	(2.431)	-	-	-	-	-	(2.431)
Aktiviranje polovne opreme	-	121	-	-	-	-	121
Prodaja	-	(391)	(104)	-	-	-	(495)
Donacija	-	(44)	-	-	-	-	(44)
Otpis/rashodovanje	(41)	(2.122)	-	-	-	-	(2.163)
Stanje na dan 31.12.2019.	1.490	32.076	25	2.211	-	-	35.802
SADAŠNJA VRIJEDNOST							
Stanje na dan 31.12.2019.	25.422	14.560	2.470	10.302	591	2.694	56.038
Stanje na dan 31.12.2018.	31.413	14.631	3.219	-	5.378	691	55.332

NOVA BANKA AD BANJA LUKA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

19. NEMATERIJALNA SREDSTVA (oznaka AOP od 042 do 046)

Nematerijalna ulaganja i promjene na nematerijalnim ulaganjima u toku 2019. i 2018. godine prikazana su kako slijedi:

<i>u 000 BAM</i>	<i>Nematerijalna sredstva</i>	<i>Licence, softveri</i>	<i>Nematerijalna ulaganja u pripremi</i>	<i>Avansi za nematerijalna ulaganja</i>	<i>Ukupno</i>
NABAVNA VRIJEDNOST					
Stanje na dan 01.01.2018.	1.763	10.900	792	57	13.512
Nova ulaganja (nabavke u toku godine)	-	-	146	72	218
Aktiviranja u toku godine	-	760	(759)	-	1
Iskorišteni avansi u toku godine	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31.12.2018.	1.763	11.660	179	129	13.731
Stanje na dan 01.01.2019.	1.763	11.660	179	129	13.731
Nova ulaganja (nabavke u toku godine)	-	-	351	-	351
Aktiviranja u toku godine	-	262	(262)	-	-
Iskorišteni avansi u toku godine	-	-	-	(72)	(72)
Stanje na dan 31.12.2019.	1.763	11.922	268	57	14.010
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI					
Stanje na dan 01.01.2018.	1.729	7.868	-	-	9.597
Amortizacija	33	903	-	-	936
Stanje na dan 31.12.2018.	1.762	8.771	-	-	10.533
Stanje na dan 01.01.2019.	1.762	8.771	-	-	10.533
Amortizacija	2	928	-	-	930
Stanje na dan 31.12.2019.	1.763	9.699	-	-	11.463
SADAŠNJA VRIJEDNOST					
Stanje na dan 31.12.2019.	-	2.223	268	57	2.547
Stanje na dan 31.12.2018.	1	2.889	179	129	3.198

Na dan 31. decembar 2019. godine Banka nema građevinske objekte založene kao kolaterale za obezbjeđenje kredita ili ostalih finansijskih obaveza. Banka posjeduje vlasničku dokumentaciju za građevinske objekte.

Banka je sprovela test provjere umanjenja vrijednosti nekretnina na dan 31. decembra 2019. godine na osnovu kojeg nije bilo potrebe za umanjejem vrijednosti nekretnina.

NOVA BANKA AD BANJA LUKA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

20. OBAVEZE PO OSNOVU DEPOZITA I KREDITA (oznaka AOP od 103 do 105)

Obaveze po depozitima i kreditima na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine čine:

	31.12.2019	31.12.2018.
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Obaveze po osnovu depozita	1.678.913	1.520.333
Obaveze po osnovu dugoročnih kredita	247.070	207.800
Ostalo	4	3
Ukupno	1.925.987	1.728.136

a) Obaveze za depozite		
Depoziti po korisnicima		
	31.12.2019.	31.12.2018.
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Kamatonosni depoziti		
Banke i bankarske institucije	10.306	10.301
Javna i državna preduzeća	87.152	46.791
Privreda	24.951	19.067
Vanprivreda	56.741	74.156
Vlada i vladine institucije	262.271	205.556
Strana lica	12.117	12.613
Domaća fizička lica	723.713	720.002
Ukupno kamatonosni depoziti	1.177.251	1.088.486
Nekamatonosni depoziti		
Banke i bankarske institucije	309	151
Javna i državna preduzeća	30.248	26.068
Privreda	159.554	151.365
Vanprivreda	37.857	26.517
Vlada i vladine institucije	61.162	47.123
Strana lica	11.499	12.844
Domaća fizička lica	201.033	167.779
Ostalo	-	-
Ukupno nekamatonosni depoziti	501.662	431.847
Ukupno obaveze po osnovu depozitana dan 31.decembar	1.678.913	1.520.333

NOVA BANKA AD BANJA LUKA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

20. OBAVEZE PO OSNOVU DEPOZITA I KREDITA (oznaka AOP od 103 do 105) (nastavak)

a) Obaveze za depozite

Depoziti po ročnosti

	31.12.2019.	31.12.2018.
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Tekući računi i depoziti po viđenju		
Vlada i vladine institucije	295.809	235.693
Privreda i javna i državna preduzeća	209.452	207.340
Banke i bankarske institucije	329	173
Stanovništvo	275.526	250.788
Ostali tekući računi i depoziti po vičenju	52.439	38.835
Ukupno depoziti po viđenju	833.555	732.829
Kratkoročni depoziti		
Vlada i vladine institucije	20.733	1.586
Privreda i javna i državna preduzeća	47.799	3.528
Banke i bankarske institucije	-	-
Stanovništvo	21.000	22.240
Ostali	18.016	29.856
Ukupno kratkoročni depoziti	107.548	57.210
Dugoročni depoziti		
Vlada i vladine institucije	6.891	15.400
Privreda i javna i državna preduzeća	46.571	34.257
Banke i bankarske institucije	10.286	10.279
Stanovništvo	694.576	637.206
Ostali	24.486	152
Ukupno dugoročni depoziti	737.810	730.294
Stanje na dan 31. Decembra	1.678.913	1.520.333

NOVA BANKA AD BANJA LUKA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

20. OBAVEZE PO OSNOVU DEPOZITA I KREDITA (oznaka AOP od 103 do 105) (nastavak)

b) Obaveze za kredite

	31.12.2019.	31.12.2018.
	KM hiljada	KM hiljada
Obaveze po dugoročnim kreditima		
Investiciono razvojna banka Republike Srpske a.d.Banja Luka:		
-Fond stanovanja RS	69.209	57.031
-Fond za razvoj i zapošljavanje RS	119.804	98.724
-Fond za razvoj istočnog dijela RS	58.048	52.019
-Fond za razvoj i zapošljavanje RS (Svjetska banka – IBRD)	9	14
Federalno ministarstvo finansija (po projektu razvoja male komercijalne poljoprivrede)	-	22
Ukupno obaveze po uzetim dugoročnim kreditima	247.070	207.778

Na dan 31. decembra 2019. godine tekuća dospjeća za obaveze po dugoročnim kreditima iznose 33.847 hiljada BAM (31. decembra 2018. godine iznosila su 29.638 hiljada BAM).

Obaveze po dugoročnim kreditima povučenim od fondova kojim upravlja Investiciono razvojna banka Republike Srpske (u daljem tekstu: IRB RS), odnose se na pojedinačne ugovore sa rokovima dospjeća od 2 do 25 godina i godišnjom kamatnom stopom od 0,50 % do 3,70 %.

Sredstva su primljena u cilju kreditiranja: poljoprivrede, preduzetnika i preduzeća, početne poslovne aktivnosti za jedinice lokalne samouprave, kao i za stambene kredite stanovništva.

Banka je u 2019. godini povećala kreditiranje iz sredstava IRB RS, tako da obaveze po dugoročnim kreditima povučenim od fondova kojim upravlja IRB RS iznose 247.061 hiljada BAM i u odnosu na 2018. godinu su povećane za 18,91 %.

IRB RS je u skladu sa Pravilima plasmana sredstava po kreditnim linijama i zajmovima („Službeni glasnik RS“ br. 33/18 i 62/18) definisala u članu 5. tačka 2. i članu 22. stav 3. tačka 4. da IRB RS u ime i za račun fondova kojim upravlja zaključuje okvirni ugovor o poslovno-tehničkoj saradnji i ugovor o zajmu, a u skladu sa rezultatima finansijske analize posrednika i ugovor o zalaganju sadašnjeg i budućeg portfolija, za plasman sredstava po kreditnim linijama.

S tim u vezi, IRB RS je zaključila sa Bankom ugovore o zalaganju kreditnog portfolija i to za sljedeće fondove (datum posljednjeg zalaganja 30. juna 2019. godine):

1. Fond za razvoj istočnog dijela RS;
2. Fond za razvoj i zapošljavanje RS i
3. Fond stanovanja RS.

Stanje potraživanje po osnovu plasiranih kredita koji su založeni dana 30. juna 2019. godine, sa stanjem na dan 31. decembar 2019. godine iznose:

Bruto iznos: 200.087 hiljada BAM
Ispravka vrijednosti: 13.652 hiljada BAM
Neto iznos: 186.435 hiljada BAM

Ukupan broj partija: 1.500.

Navedeni iznosi su registrovani u registru zaloga.

Banka na dan 31. decembar 2019. godine nema drugih hipoteka, zaloga ili drugih tereta nad stavkama aktive, izuzev prethodno navedenog.

NOVA BANKA AD BANJA LUKA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

21. OBAVEZE ZA KAMATU I NAKNADU (oznaka AOP od 107 do 108)

	31.12.2019. KM hiljada	31.12.2018. KM hiljada
Obaveze za kamatu i naknadu u domaćoj valuti	191	178
Ukupno obaveze za kamatu i naknadu	191	178

22. OSTALE OBAVEZE I PVR (oznaka AOP od 114 do 124)

	31.12.2019. KM hiljada	31.12.2018. KM hiljada
Rezervisanja za vanbilansne stavke i ostala rezervisanja	1.700	2.874
Subordinirane obaveze	37.600	37.600
Ostale obaveze	44.389	28.616
Ukupno	83.689	69.090

a) Rezervisanja

	31.12.2019. KM hiljada	31.12.2018. KM hiljada
Rezervisanja za vanbilansne stavke	1.049	2.177
Rezervisanja za otpremnine	325	315
Rezervisanja za sudske sporove	105	105
Rezervisanja za ostale potencijalne obaveze	277	277
Ukupno rezervisanja	1.756	2.874

Promjene na rezervisanjima za vanbilansne stavke i za ostala rezervisanja

	31.12.2019. KM hiljada	31.12.2018. KM hiljada
Rezervisanja za vanbilansne stavke		
Stanje na početku godine	2.177	4.167
Prva primjena IFRS 9	-	5.117
Rezervisanja u tekućoj godini	4.050	1.128
Ukidanje rezervisanja	(5.178)	(8.235)
Stanje na dan 31. decembra	1.049	2.177

	31.12.2019. KM hiljada	31.12.2018. KM hiljada
Rezervisanja za otpremnine		
Stanje na početku godine	315	313
Rezervisanja u tekućoj godini	10	2
Stanje na dan 31. decembra	325	315

22. OSTALE OBAVEZE I PVR (oznaka AOP od 114 do 124) (nastavak)

	31.12.2019. KM hiljada	31.12.2018. KM hiljada
Rezervisanja za sudske sporove		
Stanje na početku godine	105	91
Rezervisanja u tekućoj godini	150	58
Ukidanje rezervisanja	(207)	(44)
Stanje na dan 31. Decembra	48	105

	31.12.2019. KM hiljada	31.12.2018. KM hiljada
Rezervisanja za ostale potencijalne obaveze		
Stanje na početku godine	277	277
Rezervisanja u tekućoj godini	-	-
Ukidanje rezervisanja /isplata	-	-
Stanje na dan 31. Decembra	277	277

b) Subordinirane obaveze

	31.12.2019. KM hiljada	31.12.2018. KM hiljada
Obaveze po osnovu subordiniranog duga		
- u domaćoj valuti	37.600	37.600
- u stranoj valuti	-	-
	37.600	37.600

Obaveze po osnovu subordiniranog duga u ukupnom iznosu od 37.600 hiljada BAM su iz 2019. godine (sedma emisija obveznica).

Stanje obveznica po osnovu subordiniranog duga nakon povrata	Datum rješenja Komisije HoV RS	Nominalna vrijednost emisije BAM	Broj emitovanih obveznica	Kamatna stopa	Grejs period	Rok dospjeća
Sedma emisija	21.10.2019.	37.600.000	376	3,00%	5 godina	10 god.

Skupština akcionara Banke je dana 20. avgusta 2019. godine donijela Odluku o sedmoj emisiji obveznica javnom ponudom, kojom je izvršena zamjena VI emisije obveznica u iznosu od 37,6 miliona BAM.

Sedmom emisijom obveznica emitovano je 376.000 obveznica nominalne vrijednosti 100 BAM po obveznici, ukupne nominalne vrijednosti 37.600.000 BAM uz kamatnu stopu 3%, sa rokom dospjeća od 10 godina i grace periodom od 5 godina. Kupac navedenih obveznica je Investiciono razvojna banka Republike Srpske i fondovi kojima ona upravlja.

22. OSTALE OBAVEZE I PVR (oznaka AOP od 114 do 124) (nastavak)

NOVA BANKA AD BANJA LUKA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

b) Ostale obaveze

	31.12.2019.	31.12.2018.
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Obaveze prema dobavljačima	841	520
Obaveze po osnovu uplate osnivačkog uloga drugih preduzeća	1.768	158
Obaveze za primljene avanse	498	984
Obaveza po osnovu poslovnog lizinga	10.213	-
Ostale obaveze - unaprijed naplaćeni anuiteti po kreditima	6.717	7.079
Razgraničeni prihodi - unaprijed naplaćena naknada	7.021	7.368
Razgraničene obaveze po osnovu kamata u domaćoj valuti	3.393	3.389
Razgraničene obaveze po osnovu kamata u stranoj valuti	4.235	4.860
Razgraničene obaveze za ostale obračunate troškove	703	375
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	506	1.371
Obaveze po osnovu platnih kartica realizovanih u drugim bankama	11	108
Obaveze za druge poreze, doprinose i naknade	79	64
Obaveze za porez na dodatu vrednost	57	39
Obaveze za porez na dobit	91	11
Odložene poreske obaveze	31	50
Obaveze po osnovu poštanskih uputnica	158	132
Obaveze po komisionim poslovima	75	81
Obaveze po primljenim sredstvima -neraspoređeni priliv	2.371	535
Obaveze za dividende	305	306
Ostale obaveze	5.316	1.186
Ukupno	44.389	28.616

23. KAPITAL (oznaka AOP od 127 do 142)

NOVA BANKA AD BANJA LUKA**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE****Struktura kapitala Banke**

Struktura ukupnog kapitala Banke prikazana je kako slijedi:

	31.12.2019.	31.12.2018.
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Aksijski kapital-obične akcije	134.638	134.638
Emisiona premija	8.070	8.070
Neraspoređena dobit iz ranijeg perioda	1	1
Neraspoređena dobit tekuće godine	12.178	10.699
Rezerve iz dobiti	3.136	8.562
Rezerve iz dobiti	8.727	8.562
Posebne rezerve za procijenjene kreditne gubitke	-	(7.398)
Revalorizacione rezerve	2.158	40
Ukupno	168.908	154.612

Aksijski kapital

Ukupan aksijski kapital Banke na dan 31. decembra 2019. godine sastoji se od 134.637 768 običnih akcija pojedinačne nominalne vrijednosti 1 BAM (31. decembar 2018. godine: 134.637.768 obične akcije pojedinačne nominalne vrijednosti 1 BAM).

Skupština Banke je 10. maja 2019. godine donijela Odluku o raspodjeli dobiti, kojom je ostvarena neto dobit, nakon pokrića negativnog efekta prve primjene MSFI 9 (u iznosu od 7.298 hiljada BAM), te obaveznih zakonskih rezervi na neto dobit (u iznosu od 165 hiljada BAM) iznos od 3.136 hiljada BAM ostao na poziciji zadržane dobiti.

Na predmetnu raspodjelu Agencija za bankarstvo Republike Srpske je dala prethodnu saglasnost, rješenjem broj: 03-569-3/19 od 16. aprila 2019. godine.

Najveći akcionari Banke na dan 31. decembra 2019. godine su:

Naziv / Prezime i ime	Obične akcije	% učešća običnih akcija
MG Mind DOO	38.938	28,92%
Respect PLUS DOO Banja Luka	13.015	9,67%
Ban gradnja DOO Banja Luka	12.350	9,17%
Gas - petrol DOO Mrkonjić Grad	9.730	7,23%
Invest Nova AD Bijeljina	6.732	5,00%
Radanović Slobodan	6.592	4,90%
New Concept DOO Banja Luka	2.909	2,16%
Elek Nedeljko	2.621	1,95%
Legend DOO	2.461	1,83%
Gajić Zoran	2.457	1,82%
Čurčić Slobodan	2.298	1,71%
Lanaco DOO	1.935	1,44%
Radovanović Radovan	1.804	1,34%
Balta Tarik	1.676	1,24%
Babić Radislav	1.591	1,18%
Ostali	27.529	20,44%
Ukupno	134.638	100,00%

23. KAPITAL (oznaka AOP od 127 do 142) (nastavak)

NOVA BANKA AD BANJA LUKA**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE****Struktura kapitala Banke (nastavak)**

Najveći akcionari Banke na dan 31. decembra 2018. godine bili su:

Naziv / Prezime i ime	Obične akcije	% učešća običnih akcija
MG Mind DOO	28.043	20,83%
Respect PLUS DOO Banja Luka	13.015	9,67%
Gas - petrol DOO Mrkonjić Grad	9.730	7,22%
Ban gradnja DOO Banja Luka	7.090	5,27%
Radanović Slobodan	6.957	5,17%
Invest Nova AD Bijeljina	6.732	5,00%
Integral Inženjering AD	4.295	3,19%
Balta Tarik	3.227	2,40%
New Concept DOO Banja Luka	2.909	2,16%
Interpromet DOO Novi Grad	2.723	2,02%
Elek Nedeljko	2.621	1,95%
Gajić Zoran	2.417	1,80%
Sivrić Zdenko	2.305	1,71%
Čurčić Slobodan	2.298	1,71%
Aqua tim DOO Laktaši	2.160	1,60%
Ostali	38.116	28,30%
Ukupno	134.638	100,00%

Sve gore navedene promjene akcionara Banke u 2019. godini evidentirane su u jedinstvenoj evidenciji akcionara kod Centralnog registra hartija od vrijednosti Republike Srpske. Banka na dan 31. decembra 2019. godine ima novčani iznos kapitala u iznosu od 134.637.768 BAM. Članom 34., stav 1 Zakona o bankama Republike Srpske propisan je minimalan iznos novčanog kapitala od 15.000.000 BAM, a članom 37. stav 4. Zakona o bankama Republike Srpske i članom 34. stav 1. Odluke o izračunavanju kapitala banaka, propisan je minimalni koeficijent adekvatnosti regulatornog kapitala od 12% i način obračuna istog. Na dan 31. decembra 2019. godine, koeficijent adekvatnosti kapitala Banke iznosio je 15,16 (31. decembra 2018. godine: 14,55%) bez uključene neto dobiti tekuće godine. Koeficijent adekvatnosti kapitala sa uključenom neto dobiti tekuće godine nakon revidiranja će iznositi 16,15%.

Emisiona premija

Emisiona premija u iznosu od 8.070 hiljada BAM na dan 31. decembra 2019. i 2018. godine se odnosi na pozitivnu razliku između uplaćene vrijednosti akcija i njihove nominalne vrijednosti po osnovu emisija akcija.

Rezerve kapitala

Rezerve iz dobiti formirane su u skladu sa zakonom i propisima Republike Srpske i Statutom Banke i na dan 31. decembra 2019. godine iznose 8.727 hiljada BAM.

Regulatorne rezerve za kreditne gubitke

Banka je u skladu sa Odlukom Agencije za bankarstvo RS o uslovima za uključanje formiranih rezervi za kreditne gubitke u redovni osnovni kapital banke, a na osnovu Odluke o raspodjeli dobiti izvršila pokriće regulatornih rezervi za kreditne gubitke u iznosu od 7.398 hiljada KM.

Neraspoređena dobit

NOVA BANKA AD BANJA LUKA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Neraspoređena dobit na dan 31. decembra 2019. godine iznosi 15.315 hiljada BAM, a obuhvata neraspoređenu dobit iz prethodnog perioda u iznosu od 3.137 hiljadu BAM i ostvarenu neto dobit tekućeg perioda u iznosu od 12.178 hiljada BAM.

Odlukom Skupštine akcionara Banke od 10. maja 2019. godine, Banka je raspodijelila neto dobiti poslovne 2019. godine u iznosu od 10.699 hiljada BAM, na sljedeći način: pokriće negativnog efekta prve primjene MSFI 9 u iznosu od 7.398 hiljada BAM, obavezne zakonske rezerve u iznosu od 165 hiljada BAM i zadržane dobiti u iznosu od 3.136 hiljada BAM.

Revalorizacija rezerve

Revalorizacija rezerve na dan 31. decembra 2019. godine iznose 2.158 hiljada BAM i formirane su kao rezultat svođenja na tržišnu vrijednost ulaganja u hartije od vrijednosti klasifikovanih kao finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat.

ZARADA PO AKCIJI

Osnovna zarada po akciji izračunava se dijeljenjem neto dobiti koja pripada akcionarima, vlasnicima običnih akcija Banke, ponderisanim prosječnim brojem izdatih običnih akcija u toku izvještajnog perioda.

	2019.	(U 000 BAM) 2018.
Neto dobit koja se odnosi na vlasnike običnih akcija Banke	12.178	10.699
Ponderisani prosječni broj običnih akcija	134.538	129.780
Zarada po akciji	0,09	0,08

24. VANBILANSNE EVIDENCIJE (oznaka AOP 049 i AOP 153)

U cilju zadovoljenja finansijskih potreba komitenata, Banka odobrava različite vidove garancija i ostalih preuzetih i potencijalnih obaveza. Iako se pomenute obaveze ne priznaju u bilansu stanja, one sadrže kreditni rizik i stoga čine sastavni dio sveukupnog rizika Banke.

Ukupno stanje potencijalnih obaveza je prikazano u slijedećoj tabeli:

	31.12.2019. KM hiljada	31.12.2018. KM hiljada
Aktivne vanbilansne evidencije		
Plative garancije	60.790	56.958
Činidbene garancije	119.943	103.100
Nepokriveni nostro akreditivi	314	-
Neopozive kreditne obaveze	128.535	81.552
Ukupno aktivne vanbilansne evidencije	309.581	241.610

Garancije i ostale preuzete i potencijalne obaveze

Akreditivi i garancije obavezuju Banku da izvrši plaćanje u korist korisnika ukoliko se za to ispune potrebni uslovi. Garancije i „stand-by“ akreditivi nose isti tip rizika za Banku kao i krediti.

Preuzete neopozive obaveze

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Preuzete neopozive obaveze se odnose na neiskorištene odobrene kredite i revolving kredite (kreditne kartice i pozajmice). Preuzete neopozive obaveze obično imaju fiksne datume kada ističu ili druge odredbe u vezi sa istekom. Pošto preuzete neopozive obaveze mogu istaći prije povlačenja kredita od strane komitenata, ukupno ugovoren iznos ne predstavlja neophodne buduće gotovinske odlive.

Ipak, potencijalni kreditni gubitak je manji od ukupnih neiskorištenih obaveza iz razloga što je većina obaveza potencijalna i ista zavisi od ispunjenja određenih uslova od strane klijenta. Banka prati ročnost preuzetih neopozivih obaveza po osnovu neiskorištenih odobrenih kredita jer dugoročne preuzete obaveze nose viši stepen kreditnog rizika od kratkoročno preuzetih obaveza.

25. SUDSKI SPOROVİ

Sudski sporovi su zbog prirode bankarskog poslovanja česta pojava. Banka je ustanovila protokol za upravljanje sudskim sporovima. Na osnovu analize tužbenog zahtjeva i pravnog savjeta, Banka vrši procjenu iznosa potencijalnog gubitka po osnovu sudskih sporova. Banka rezerviše sredstva za sve negativne efekte koji mogu nastati po sudskim sporovima odnosno mogu imati uticaj na finansijsku poziciju Banke.

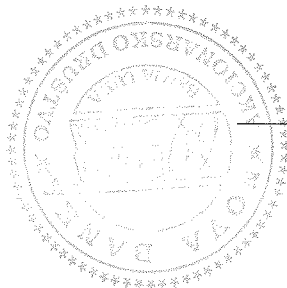
Vrijednost sudskih sporova za 62 predmeta koji se vode protiv Banke na dan 31. decembar 2019. godine iznose 7.516 hiljada BAM (2018: 5.972 hiljade BAM). Uprava Banke procjenjuje da u budućim periodima neće nastati materijalno značajni gubici po osnovu negativnog ishoda sudskih sporova koji su u toku, veći od iznosa stvorenog rezervisanja na dan 31. decembra 2019. godine, u iznosu od 49 hiljade BAM (2018: 105 hiljada BAM).

Za sva utužena potraživanja protiv pravnih i fizičkih lica Banka je procjenila odgovarajuća rezervisanja na teret rezultata poslovanja u tekućoj i prethodnim godinama.

Banka u kontinuitetu prati pravne rizike, te procjenjuje očekivane troškove pravnih postupaka po osnovu kojih formira odgovarajuća rezervisanja.

Banja Luka, 29.02.2020.godine

U ime Nove banke a.d. Banja Luka

Tijana Pjević
licenca br SF – 0454/20